

Cyfarfod

PWYLLGOR PENSIYNAU

Dyddiad ac Amser

10.30 y.b., DYDD MERCHER, 14EG HYDREF, 2020

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Pwynt Cyswllt

Lowri Haf Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd Dydd Mawrth, 6 Hydref 2020)

PWYLLGOR PENSIYNAU

AELODAETH (7)

Plaid Cymru (4)

Y Cynghorwyr

Aled Wyn Jones
Sedd Wag

Peredur Jenkins

Ioan Thomas

Annibynnol (2)

Y Cynghorwyr

John Brynmor Hughes

John Pughe Roberts

Aelod Unigol (1)

Y Cynghorydd
Stephen W. Churchman

Aelodau Cyfetholedig

Cynghorydd Robin Wyn Williams   Cyngor Sir Ynys Mon
Cynghorydd Goronwy Owen Edwards   Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy

Aelodau Ex-officio

Cadeirydd ac Is-Gadeirydd y Cyngor

R H A G L E N

1. ETHOL CADEIRYDD

I ethol Cadeirydd ar gyfer 2020/2021

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

I ethol Is Gadeirydd ar gyfer 2020/2021

3. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb

4. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol

5. MATERION BRYD

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater bryd ym marn y cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

6. COFNODION

5 - 8

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 23 Gorffennaf 2020 fel rhai cywir

7. CYFRIFON TERFYNOL 2019/20 - CRONFA BENSIWN GWYNEDD 9 - 77

a) Cyflwyno'r datganiadau ariannol statudol diwygiedig

b) Cyflwyno adroddiad ffurfiol "ISA 260" y Gronfa Bensiwn

8. DIWEDDARIAD INCWM SEFYDLOG PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU 78

I ystyried yr adroddiad

9. CAU ALLAN Y WASG A'R CYHOEDD

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitemau canlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym mharagraff 14 o Atodiad 12A o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 Gwybodaeth ynglŷn â thrafodion ariannol neu fusnes unrhyw berson penodol(yn cynnwys yr awdurdod sydd yn dal y wybodaeth hynny)

Mae budd cyhoeddus cydnabyddedig mewn bod yn agored ynglŷn â defnydd adnoddau cyhoeddus a materion ariannol cysylltiedig. Cydnabyddir

fodd bynnag fod adegau, er gwarchod buddiannau ariannol awdurdod cyhoeddus fod angen trafod gwybodaeth fasnachol heb ei gyhoeddi. Mae'r adroddiad yn benodol ynglyn a dyfarnu contractau ac yn cynnwys manylion am y cynnigioin ynghyd a statws a busnes y darpar gyflewnyr. . Byddai cyhoeddi gwybodaeth fasnachol sensitif o'r math yma yn gallu taseilio hyder darparwyr i ddod a prisiau ymlaen gerbron y Cyngor a felly gallu'r Cyngor i gaffael yn llwyddianus. Byddai hyn yn groes i'r budd cyhoeddus ehangach o sicrhau gwerth am arian a'r allbwn cyfansawdd gorau . Am y rhesymau yma rwy'n fodlon fod y mater yn gaeedig er y budd cyhoeddus.

**10. IS-GRONFA ECWITI MARCHNADOEDD DATBLYGOL
PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU**

(Copi i'r Aelodau yn unig)

11. AIL AGOR Y CYFARFOD I'R WASG A'R CYHOEDD

Bydd y Cadeirydd yn cynnig ail agor y cyfarfod ar gyfer y wasg a'r cyhoedd

12. CRONFA CARBON ISEL BLACK ROCK 79

I ystyried yr adroddiad

13. GWEINYDDIAETH PENSIYNAU 80 - 83

I ystyried yr adroddiad

PWYLLGOR PENSIYNAU 23.07.2020

Yn bresennol: Y Cynghorwyr: John Pughe Roberts (Cadeirydd), Stephen Churchman, Ioan Thomas, John Brynmor Hughes, Aled Wyn Jones, Dave Cowans (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy) a Robin Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)

Swyddogion:- Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Delyth Wyn Jones-Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

Erail a wahoddwyd: Osian Richards (Cadeirydd Bwrdd Pensiwn – arsylwi)

1. YMDDIHEURIADAU

Dim i'w nodi

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi.

3. MATERION BRYN

Yn dilyn cyhoeddi ymgynghoriad gan y Trysorlys, adroddwyd bod yr MHCLG wedi cyhoeddi ymgynghoriad ar y diwygiadau arfaethedig i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol mewn ymateb i'r farn yn achos McCloud. Adroddwyd y byddai'r Pennaeth Cyllid, y Rheolwr Pensiynau a'r Rheolwr Buddsoddi yn llunio ymateb drafft mewn ymgynghoriad gyda Chadeiryddion y Pwyllgor a'r Bwrdd Pensiwn (dyddiad cau 11eg Hydref 2020). Ategwyd bod y Rheolwr Pensiynau yn cydweithio gyda Hymans i geisio'r nifer o gofnodion fydd angen eu diwygio. Er nad oes amserlen wedi ei rhyddhau, nodwyd bod y gwaith yn waith gweinyddol ychwanegol sylweddol ac y byddai'n cael ei weithredu yn dilyn cwblhau'r ymgynghoriad a derbyn y gorchymyn.

4. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd dderbyn gofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 18 Mawrth 2020 fel rhai cywir.

5. CYFRIFON DRAFFT CRONFA BENSIWN GWYNEDD AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 Mawrth 2020

Cyflwynwyd adroddiad gan y Pennaeth Cyllid yn darparu manylion gweithgareddau ariannol y Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben Mawrth 31ain 2020. Amlygwyd bod y cyfrifon (drafft) yn destun archwiliad a bod yr archwiliad yn cael ei weithredu gan gwmni Deloitte. Yn dilyn penderfyniad gan Archwilio Cymru bod cyfrifon yn agored i archwiliad cyhoeddus hyd ddechrau Medi, bydd y cyfrifon terfynol yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu ar y 14eg o Fedi 2020.

Adroddwyd bod gwerth y Gronfa i lawr £143m ar y 31ain o Fawrth a hynny oherwydd goblygiadau pandemig covid 19. Nodwyd bod cwmp sylweddol yng ngwerth y farchnad yn cael ei adlewyrchu ddiwedd Mawrth ond bellach y gwerthoedd wedi codi ac yn parhau yn sefydlog.

Cyfeiriwyd at Nodyn 12, 13 ac 14 lle nodi'r gwybodaeth ehangach ar gostau buddsoddi oherwydd ymglymiad Cronfa Gwynedd a threfniant pwlio buddsoddiadau cyfunol Partneriaeth Pensiwn Cymru.

Mewn ymateb i gwestiynnau ynglŷn â chostau Partneriaeth Pensiynau Cymru (PPC) a'r Awdurdod Lletya - nodyn 13 (£70k), a oes arbediad yn y gostyngiad ffioedd o gymharu â chostau Cronfa Cyngor Gwynedd, a sut mae modd sicrhau gwerth am arian, nodwyd bod y sefyllfa yn un anodd iawn i brofi ac mai'r dychweliadau sydd yn bwysig yn hytrach na swm y ffioedd. Ystyriwyd bod, bod yn rhan o'r PPC yn dychwelyd manteision maint sydd wedi gostwng ffioedd a bod mwy o wytnwch o fod yn rhan o gronfa fwy. Ategwyd nad oedd y swm wedi ei gynnwys ar gyfer 2018/2019, a hynny mewn camgymeriad.

Mewn ymateb i sylw ynglŷn â chwymp sylweddol mewn difidendau ecwiti (Nodyn 15) nodwyd bod yr holl ddifidendau yn cael ei ail fuddsoddi yn ôl yn awtomatig i'w cronfeydd perthnasol ac ni chant eu dosbarthu fel incwm buddsoddi. Bydd gwerth y gronfa a'r newid yng ngwerth y farchnad ar y cronfeydd hyn yn adlewyrchu gwerthfawrogiad / dibrisiant cyfalaf ynghyd ag incwm buddsoddi wedi'i ail-fuddsoddi.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth

6. DATGANIAD STRATEGAETH BUDDSODDI

Cyflwynwyd adroddiad er gwybodaeth gan y Rheolwr Buddsoddi. Adroddwyd bod y datganiad yn cael ei adolygu bob 3 mlynedd yn dilyn y prisiant a'i fod wedi ei drafod gyda'r Panel Buddsoddi ym mis Mai 2020

Tynnwyd sylw yn benodol at ddyraniad y Gronfa sydd yn adlewyrchu trosglwyddiad o ecwiti byd-eang i gronfa Credyd Aml Asedau Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) - sydd erbyn hyn yn ffurfio rhan sylweddol o fuddsoddiadau Cronfa Gwynedd.

Tynnwyd sylw at awgrym a wnaed gan Aelodau'r Bwrdd Pensiwn (20/07/20) nad oedd y datganiad yn amlygu'r risgiau / gwersi a ddysgwyd o effaith pandemig covid 19 a digwyddiadau diweddar yn Tsiena. Awgrymwyd yn y cyfarfod hwnnw y dylid ychwanegu brawddeg i baragraff Rheolwyr (tud 57) i adlewyrchu bod yr ymateb wedi bod yn bositif. Cynigiwyd brawddeg a luniwyd gyda Paul Potter (Hymans Robertson) i gyfleu bod y Rheolwyr wedi bod yn rhagweithiol a phositif yn ystod y pandemig covid 19.

Er yn derbyn y rhesymeg, ystyriwyd mai dyma gwaith dyddiol unrhyw Reolwr ac yn aml iawn mae'n rhy hwy i newid ar ôl sioc annisgwyl - y gamp yw rhagweld unrhyw newidiadau. Mewn ymateb, nododd y Pennaeth Cyllid nad oedd y datganiad yn ceisio disgrifio'r hyn y mae'r Rheolwyr Asedau eisoes yn ei wneud, ac nad yw'n bwriadu newid eu 'briff'. Ategwyd bod Rheolwyr yn gyffredinol, wedi ymateb i'r newid a bod heriau gan y Bwrdd Pensiwn yn hybu tryloywder

PENDERFYNWYD mabwysiadu'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi

7. DIWEDDARIAD PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn nodi ers sefydlu'r Bartneriaeth yn 2017, bod y Bartneriaeth yn mynd o nerth i nerth gyda swyddogion yn cyfarfod yn aml. Yn ystod cyfnod pandemig covid 19, nodwyd bod swyddogion wedi bod yn cyfarfod pob pythefnos ar gyfrwng Teams gyda chyfarfod llawn wedi ei raglennu ar gyfer 24ain o Orffennaf 2020.

Tynnwyd sylw at berfformiad y Gronfa, ac er gwaethaf y pandemig ymddengys bod y farchnad wedi adfer yn dda iawn. Cyfeiriwyd at berfformiad Pzena oedd wedi cyfrannu at

danberfformiad Cronfa Twf Byd Eang hyd at 31ain Mawrth 2020 ond sydd erbyn hyn yn gyfrifol am y cynnydd yn y gronfa oherwydd eu dulliau buddsoddi.

Cyfeiriwyd at y trosglwyddiad incwm sefydlog oedd i'w drosglwyddo diwedd Ebrill ond sydd erbyn hyn i'w drosglwyddo ddiwedd mis Gorffennaf 2020. Yng nghyd-destun Marchnadoedd Datblygol, nodwyd bod y gwaith wedi bod yn ddistaw dros y pandemig ond yn faes blaenoriaeth ar gyfer y 6 mis nesaf gyda strwythur Rheolwyr Buddsoddi i'w benderfynu i'r gronfa newydd yma. Adroddwyd, ym maes Marchandoedd Preifat, bod grŵp wedi ei sefydlu i edrych ar opsiynau posib o gyfuno asedau i'r categori yma. Ategwyd bod Russell Investments yn arwain ar y gwaith o ddadansoddi'r hyn sydd ar gael gyda'r portffolio cyfredol a datblygu a rheoli cronfeydd Partneriaeth Pensiwn Cymru i'r dyfodol. Nodwyd bod angen trafodaethau unigol gyda pob Cronfa i geisio ffordd ymlaen ym maes 'eiddo'. Er yn fodlon gyda'r portffolio presennol, amlygwyd bod cyfle i fuddsoddi yn ehangach gydag eiddo ecwiti byd eang. Gyda dyraniad posib o 10% mewn eiddo, nodwyd mai 9% sydd yn cael ei ddefnyddio ar hyn o bryd gydag awgrym i gynyddu i'r 10% llawn.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd y sylwadau canlynol:

- Rhagwelir sefyllfa eiddo byd eang yn gwaethygu o effeithiau covid 19 gyda llai o alw am eiddo busnes. Er hynny, rheswm da i symud ymlaen gan ddefnyddio arian sydd yn weddill, ond i fod yn bwylllog o ran 'gwerthu'
- Bod angen cymryd camau gofalus – pandemig covid 19 wedi cael effaith ar y Byd ac felly angen ystyried y mathau o fuddsoddiadau yn ofalus cyn trosglwyddo.

Mewn ymateb i'w sylwadau, nodwyd bod yr argyfwng wedi prysuro tuedd o'r hyn oedd angen ei weithredu. Ategwyd bod 80% o Gronfa Gwynedd eisoes wedi ei drosglwyddo i Gronfa PPC. Nid oedd bwriad rhuthro i wneud trosglwyddiadau pellach, ond bod cyfleoedd yn codi a bod modd manteisio ar hynny, er engraifft, edrych efallai ar y posibilrwydd o fuddsoddi yn isadeiledd Cymru.

Derbyniwyd y wybodaeth

8. CYNLLUN BUSNES PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn amlygu dymuniad Partneriaeth Pensiwn Cymru i bob Pwyllgor unigol o fewn y Bartneriaeth gymeradwyo eu Cynllun Busnes. Adroddwyd bod y Cynllun Busnes yn cynnwys manylion ynghylch blaenoriaethau'r Bartneriaeth ar fodd y bydd yn cyflawni'r amcanion ar gyfer 2020 / 2023. Mae trefniadau llywodraethu, polisiâu a chynlluniau ynghyd a gwybodaeth am eu safbwynt marchnata, cyllidebau ariannol a chrynodeb o fuddsoddiadau ac amcanion perfformiad y Bartneriaeth hefyd wedi eu cynnwys.

Nodwyd bod cyfarfodydd yn cael eu cynnal bob pythefnos gyda Swyddogion, Hymans a'r Awdurdod Lletya (Caerfyrddin) i rannu diweddariadau, gwybodaeth a chael mewnbwn i ddogfennau. Ategwyd bod nifer o bolisiau wedi eu ffurfioli dros y cyfnod clo a bod rhain ar gael ar wefan y Bartneriaeth. Tynnwyd sylw at y cynllun hyfforddi sydd yn trafod nifer o bynciau fel bod Aelodau yn meddu ar wybodaeth a dealltwriaeth briodol – bydd rhain yn sesiynau buddiol ac hyblyg i Aelodau'r Pwyllgor a'r Bwrdd Pensiwn ac yn debygol o gael eu cynnal dros y We.

Mewn ymateb i sylw blaenorol at gostau Partneriaeth Pensiwn Cymru (£70k) amlygwyd bod yr Awdurdod Lletya yn dygymod a gwaith ychwanegol / sylweddol ac nad oedd y gyllideb i weld yn ddigonol. Ateggodd y Rheolwr Buddsoddi bod un swyddog ychwanegol wedi ei benodi a bod swyddogion presennol yr Awdurdod yn derbyn cyfrifoldebau ychwanegol. Ateggodd y Pennaeth Cyllid bod y swm yn rhesymol.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r Cynllun Busnes

9. RHEOLAETH TRYSORLYS 2019/2020

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn nodi bod penderfyniad blynyddol yn cael ei wneud i ganiatáu i gronfeydd dros ben y Gronfa Bensiwn gael eu cyfuno a'u cyd-fuddsoddi a llif arian cyffredinol y Cyngor. Amlygwyd bod yr adroddiad yn cymharu gwir berfformiad yn erbyn y strategaeth ar gyfer y flwyddyn ariannol 2019/20 ac yn cyflawni dyletswydd gyfreithiol y Cyngor o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 i gymryd ystyriaeth o Gôd CIPFA ag Arweiniad Buddsoddi Llywodraeth Cymru.

Adroddwyd, yn ystod y flwyddyn ariannol 2019/20 arhosodd gweithgaredd benthyca'r Cyngor o fewn y cyfyngiadau a osodwyd yn wreiddiol a derbyniwyd £546,000 o log ar fuddsoddiadau oedd yn uwch na'r £406,000 a oedd yn y gyllideb. Ategwyd na wnaeth unrhyw fanc yr oedd y Cyngor wedi buddsoddi arian gyda, fethu â thalu, a chyrhaeddwyd pob dangosydd darbodus.

Er bod gostyngiad yng werth y buddsoddiadau ar ddiwedd y flwyddyn 31/03/20 yn amlygu effaith negyddol o ganlyniad i bandemig covid 19, adroddwyd mai buddsoddiadau tymor canolig oedd dan sylw ac felly cyfle i adfer / adennill y golled.

PENDERFYNWYD derbyn y wybodaeth

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30am a daeth i ben 11:45am

Eitem 7

CYFARFOD	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD	14 HYDREF 2020
TEITL	Cyfrifon Terfynol Cronfa Bensiwn Gwynedd am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 ac Archwiliad perthnasol
PWRPAS	Cyflwyno – <ul style="list-style-type: none"> • Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad; • Adroddiad 'ISA260' Deloitte; • Llythyr Cynrychiolaeth
ARGYMHELLIAD	Derbyn y wybodaeth
AWDUR	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid

---

1. **CYFRIFON 2019/20**

Mae Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd 2019/20 (ôl- archwiliad) wedi'u amgau yma ac yn rhoi manylion am weithgareddau ariannol y Gronfa yn ystod y flwyddyn ddaeth i ben 31 Mawrth 2020.

2. **ARCHWILIAD GAN DELOITTE AR RAN ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU**

Mae'r cyfrifon hyn yn destun archwiliad gan gwmni Deloitte, a chyflwynir yma adroddiad 'ISA260' ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru yn manylu ar ddarganfyddiadau Deloitte.

Bydd y dogfennau yma yn cael ei cyflwyno i'r Pwyllgor Archwilio yn ffurfiol ar y 15fed Hydref 2020 ar gyfer cymeradwyaeth.

3. **ARGYMHELLIAD**

Gofynnir i'r Pwyllgor Pensiynau nodi er gwybodaeth –

- y Datganiad o'r Cyfrifon 2019/20 (ôl-archwiliad)
- yr Adroddiad 'ISA260' gan Deloitte ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd
- y Llythyr Cynrychiolaeth.

4. **CYFARFOD CYFFREDINOL BLYNYDDOL Y GRONFA BENSIWN**

Bydd Datganiad o Gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd hefyd yn cael ei gyflwyno i'r holl gyflogwyr yng Nghyfarfod Cyffredinol Blynnyddol y Gronfa Bensiwn ar 19 Tachwedd 2020.

Cronfa Bensiwn Gwynedd

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2019/20

ADRODDIAD NARATIF

Rhagarweiniad

Mae cyfrifon a nodiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd am 2019/20 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 4 i 40.

Mae'r cyfrifon yn cynnwys Cyfrif a Datganiad Asedau Net Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisiâu Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Mae cyfrifon y Gronfa Bensiwn a'r nodiadau ynghlwm yn crynhoi trafodion ariannol ac asedau net ar gyfer darparu pensiynau a Buddiannau taladwy eraill ar gyfer cyn-weithwyr holl gyflogwyr y Gronfa, gan gynnwys Cyngorau Ynys Mon, Conwy a Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru, Cartrefi Conwy, Adra, amryw o gynghorau tref a chymuned, cyrff ar yr atodlen a chyrrff a ganiateir.

Mae pandemig Coronafirws (COVID-19) wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i anweddolrwydd amodau'r farchnad, mae adroddiadau prisio diwedd blwyddyn a ddarperir i'r Gronfa yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisio sylweddol yn gysylltiedig â cronfa eiddo'r DU a reolir ar ran y Gronfa. Cyfanswm gwerth y cronfeydd hyn ar 31 Mawrth 2020 yw £191.3m. Bydd aelodau'r Pwyllgor a swyddogion allweddol yn parhau i fonitro effaith y pandemig hwn ar y Gronfa Bensiwn.

Mae Datganiad o'r Cyfrifon a gwybodaeth pellach ar gael ar wefan Cronfa Bensiwn Gwynedd sef www.cronfabensiwngwynedd.cymru.

Mae gan y Gronfa ddau ddatganiad pwysig sydd yn gosod allan strategaethau er mwyn sicrhau bod y pensiynau wedi cael eu cyllido nawr ac yn y dyfodol fel a ganlyn:

- Datganiad Strategaeth Gyllido – mae'r datganiad yn gosod allan strategaeth penodol i'r gronfa sydd yn adnabod sut bydd ymrwymïadau pensiwn cyflogwyr yn cael eu cwrdd orau wrth symud ymlaen. Caiff ei adolygu bob tair mlynedd yn dilyn y prisiad actiwaraidd ac mae'n cynnwys cyfraddau unigol i bob cyflogwr ar gyfer y cyfnod dilynol.
- Datganiad Strategaeth Buddsoddi – mae'r datganiad yn gosod y math o fuddsoddiadau a therfynau llydan ar gyfer bob math o buddsoddiad.

Mae'r ddau ddatganiad yma ar gael ar safle we y Gronfa o dan yr adran buddsoddiadau.

Mae'n ofynnol i gael Prisiad Actiwaraidd bob tair mlynedd er mwyn sefydlu'r lefel asedau ar gael er mwyn talu pensiynau nawr ac yn y dyfodol. Y prisiad diweddaraf yw fel ar 31 Mawrth 2019 a gwneir unrhyw newidiadau i gyfraniadau y cyflogwyr o 1 Ebrill 2020 ymlaen.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Delyth Jones-Thomas
Rheolwr Buddsoddi
01286 679128

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae yn rhan o bolisi'r Gronfa i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Gronfa. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Gronfa Bensiwn ar yr adeg briodol.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y GRONFA BENSIWN

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd fel awdurdod gweinyddu (yn effeithiol yr ymddiriedolwr) ar gyfer Cronfa Bensiwn Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb yr Awdurdod Gweinyddu hefyd yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

15 Hydref 2020

Cadeirydd Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu

CYFRIFOLDEB Y PENNAETH CYLLID

Y Pennaeth Cyllid sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir allan yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiâu cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus; ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2020, ac incwm a gwariant y Gronfa Bensiwn am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

15 Hydref 2020

Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

CYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD
2019/20

CYFRIF Y GRONFA

31 Mawrth 2019 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2020 £'000
	Delio gydag aelodau, cyflogwyr ac eraill sydd â chysylltiad uniongyrchol â'r Gronfa		
67,930	Cyfraniadau	7	74,416
6	Incwm arall	8	5
3,007	Trosglwyddiadau i mewn o gronfeydd pensiwn eraill	9	4,887
70,943	Cyfanswm a dderbyniwyd		79,308
(59,213)	Buddion a dalwyd neu sy'n daladwy	10	(62,328)
(3,128)	Taliadau i rai sy'n ymadael	11	(4,669)
(62,341)	Cyfanswm y buddion a dalwyd		(66,997)
(14,659)	Costau Rheoli	12	(13,121)
	Enillion ar Fuddsoddiadau		
13,964	Incwm buddsoddi	15	9,318
(195)	Treth ar incwm		0
135,660	Elw a cholledion wrth waredu buddsoddiadau a newidiadau yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	16	(151,518)
149,429	Enillion net ar fuddsoddiadau		(142,200)
143,372	Cynnydd/ (Lleihad) yn yr asedau net ar gael ar gyfer buddion yn ystod y flwyddyn		(143,010)
	Asedau net y Gronfa		
1,937,975	Ar 1 o Ebrill		2,081,347
143,372	Cynnydd/ (Lleihad) yn yr asedau net		(143,010)
2,081,347			1,938,337

Mae'r nodiadau ar tudalennau 6 i 40 yn rhan o'r Datganiadau Cyllidol

DATGANIAD ASED AU NET

31 Mawrth 2019 £'000		Nodiadau	31 Mawrth 2020 £'000
2,054,595	Asedau buddsoddi	16	1,928,515
538	Adneuron arian parod	16	783
2,055,133	Cyfanswm Asedau Buddsoddi		1,929,298
(123)	Ymrwymadau buddsoddi	16	0
29,226	Asedau cyfredol	21	11,929
(2,889)	Ymrwymadau cyfredol	22	(2,890)
2,081,347			1,938,337

Nid yw'r Datganiadau Cyllidol yn cynnwys ymrwymadau'r Gronfa i dalu pensiynau a budd-daliadau eraill i holl gyfranwyr presennol y Gronfa ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond yn hytrach mae'n crynhoi trafodion ac asedau net y Gronfa. Ystyrir ymrwymadau'r Gronfa ym mhrisiadau cyfnodol yr actiwari o'r Gronfa (y mwyaf diweddar ar 31 Mawrth 2019) ac fe'u hadlewyrchir yn lefelau cyfraniadau'r cyflogwyr a bennir gan y prisiad hwn, fel bydd y Gronfa yn gallu cwrdd â ymrwymadau'r dyfodol. Dangosir gwerth presennol actiwariaidd ar gyfer buddiannau a addawyd yn Nodyn 20.

NODIADAU AR GYFRIFON CRONFA BENSIWN GWYNEDD

NODYN I – DISGRIFIAD O'R GRONFA

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd ("y Gronfa") yn rhan o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) ac fe'i gweinyddir gan Gyngor Gwynedd. Y Cyngor yw'r endid adrodd ar gyfer y Gronfa bensiwn hon. Crynodeb o'r Gronfa yw'r disgrifiad a ganlyn. Am fwy o fanylion, dylid cyfeirio at Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwynedd 2019/20 a'r pwerau statudol sy'n tanategu'r cynllun, sef Deddf Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL).

a) Cyffredinol

Deddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 sy'n llywodraethu'r Gronfa. Gweinyddir y Gronfa yn unol â'r deddfau eilaidd a ganlyn:

- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Darpariaethau Trosiannol, Arbedion a Gwelliant) 2014 (fel y'i diwygiwyd);
- Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (fel y'i diwygiwyd).

Mae'n gynllun pensiwn budd-dal diffiniedig cyfrannol a weinyddir gan Gyngor Gwynedd i roi pensiynau a buddion eraill i weithwyr pensynadwy Cyngor Gwynedd, dau awdurdod lleol arall a chyrrff ar yr atodlen, cyrrff a benderfynir a chyrrff eraill a ganiateir sydd o fewn cyn ardal Cyngor Sir Gwynedd. Nid yw athrawon, swyddogion yr heddlu a gweithwyr y gwasanaeth tân wedi'u cynnwys gan eu bod yn rhan o gynlluniau pensiwn cenedlaethol eraill. Mae'r Gronfa'n cael ei goruchwylio gan y Pwyllgor Pensiynau, sef un o bwyllgorau Cyngor Gwynedd.

b) Aelodaeth

Mae bod yn aelod o'r CPLIL yn rhywbeth gwirfoddol ac mae gweithwyr yn rhydd i ddewis p'un a ydynt am ymuno â'r cynllun, parhau'n aelod o'r cynllun neu wneud eu trefniadau personol y tu allan i'r cynllun. Ymysg y sefydliadau sy'n cymryd rhan yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd mae:

- Cyrff ar yr atodlen, sy'n awdurdodau lleol a chyrrff tebyg ble mae gan eu staff hawl awtomatig i fod yn aelodau o'r Gronfa.
- Cyrff a benderfynir, sy'n gyngor dinas, tref neu gymuned. Mae ganddynt yr hawl i benderfynu os caiff eu gweithwyr ymuno â'r CPLIL ac i fabwysiadu'r penderfyniad yn unol â hynny.
- Cyrff a ganiateir, sy'n sefydliadau eraill sy'n cymryd rhan yn y Gronfa dan gyntdeb mynediad rhwng y Gronfa a'r sefydliad perthnasol. Mae'r cyrrff a ganiateir yn cynnwys cyrrff gwirfoddol, elusennol a thebyg neu gontractwyr preifat sy'n ymgymryd â swyddogaeth awdurdod lleol wedi i'r swyddogaeth gael ei allanoli i'r sector preifat.

NODYN I – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

Mae’r cyrff canlynol yn gyflogwyr gweithredol yn y Gronfa Bensiwn:

Cyrff ar yr Atodlen	
Cyngor Gwynedd	Parc Cenedlaethol Eryri
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	Ysgol Bryn Eilian
Cyngor Sir Ynys Môn	Ysgol Emrys ap Iwan
Comisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru	Ysgol Pen y Bryn
Grŵp Llandrillo – Menai	Ysgol Uwchradd Eirias
GWE	ACGCC
Cyrff a Benderfynir	
Cyngor Cymuned Llanllyfni	Cyngor Tref Ffestiniog
Cyngor Dinas Bangor	Cyngor Tref Llandudno
Cyngor Tref Abergele	Cyngor Tref Llangefni
Cyngor Tref Bae Colwyn	Cyngor Tref Porthaethwy
Cyngor Tref Biwmares	Cyngor Tref Towyn a Bae Cinmel
Cyngor Tref Caergybi	Cyngor Tref Tywyn
Cyngor Tref Caernarfon	Cyngor Tref Conwy
Cyngor Cymuned Trefriw	Cyngor Tref Llanfairfechan
Cyrff a Ganiateir	
Addysg Oedolion Cymru (CAG Coleg Harlech cynt)	Cymdeithas y Deillion Gogledd Cymru
CAIS	Gwasanaethau Gwirfoddol Conwy
Canolfan Cyngori Conwy	Gyrfaedd Cymru Gogledd Orllewin
Cydbwyllgor Claddu Caergybi	Mantell Gwynedd
Cwmni Cynnal	Medrwn Môn
Cwmni'r Frân Wen	Menter Môn
Cyrff Cymunedol a Ganiateir	
Cartrefi Conwy	Adra
Byw'n Iach	
Cyrff Trosglwyddai a Ganiateir	
ABM Catering	Caterlink
Kingdom Services Group	A E & A T Lewis

c) **Cyllid**

Mae’r buddion yn cael eu cyllido gan gyfraniadau ac enillion ar fuddsoddiadau. Mae aelodau gweithredol y Gronfa’n talu cyfraniadau yn unol â Rheoliadau CPLIL (Buddion, Aelodaeth a Chyfraniadau) 2007 ac maent yn amrywio o 2.75% i 12.5% o dâl pensiynadwy’r aelod ar gyfer y flwyddyn ariannol oedd yn dod i ben ar 31 Mawrth 2020. Hefyd mae’r cyflogwyr yn gwneud cyfraniadau sy’n cael eu gosod yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd a gynhelir pob tair blynedd. Gweithredwyd cyfraniadau cyflogwr newydd ar gyfer y tair blynedd o 1 Ebrill 2017 i 31 Mawrth 2020 yn dilyn y prisiad a wnaethpwyd ar 31 Mawrth 2016.

NODYN 1 – DISGRIFIAD O’R GRONFA (parhad)

d) **Buddion**

Mae buddion pensiwn dan y CPLIL cyn 1 Ebrill 2014, yn seiliedig ar y tâl pensiynadwy terfynol a hyd y gwasanaeth pensiynadwy; gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/80 x cyflog pensiynadwy terfynol.	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/60 x cyflog pensiynadwy terfynol.
Lwmp swm	Lwmp swm awtomatig o 3 x cyflog. Yn ogystal, gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

O 1 Ebrill 2014, daeth y Gronfa yn gynllun cyfartaledd cyflog gyrfa. Gweler y crynodeb isod:

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd gwerth 1/49 x cyfartaledd cyflog gyrfa wedi’i adbriso (CARE)
Lwmp Swm	Dim lwmp swm awtomatig. Gellir cyfnewid rhan o’r pensiwn blynyddol am daliad arian parod di-dreth unwaith ac am byth. Telir lwmp swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.

Caiff pensiwn cronedig ei gynyddu'n flynyddol yn unol â’r Mynegai Prisiau Defnyddwyr.

Darperir amrediad o fuddion eraill dan y cynllun yn cynnwys ymddeoliad cynnar, pensiynau anabledd a buddion marwolaeth. Am fwy o fanylion, cyfeiriwch at lawlyfr cynllun Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd ar gael gan Adain Pensiynau Cyngor Gwynedd.

Mae’r buddion yn gysylltiedig â mynegai er mwyn glynu at y raddfa chwyddiant cyfredol.

NODYN 2 – SAIL PARATOI

Mae’r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ar gyfer blwyddyn ariannol 2019/20 a’i sefyllfa diwedd blwyddyn ar 31 Mawrth 2020. Mae’r cyfrifon wedi’u paratoi yn unol â’r Còd Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019/20 sy’n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh), fel y’u diwygiwyd ar gyfer sector cyhoeddus y DU. Mae’r Còd yn gofyn i unrhyw safonau cyfrifyddu sydd wedi’u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadau eto gael ei ddatgan. Nid oes safonau cyfrifyddu o’r fath wedi’u nodi ar gyfer 2019/20.

Mae’r cyfrifon yn crynhoi trafodion y Gronfa ac yn adrodd ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion pensiwn. Nid yw’r cyfrifon yn rhoi ystyriaeth i rwymedigaethau i dalu pensiynau a buddion sy’n ddyledus ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, na gwerth actiwaraid cyfredol y buddion ymddeol. Gweler gwerth actiwaraid cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi’u haddo, ble bo’u gwerth wedi’i gyfrifo’n seiliedig ar Safon Cyfrifo Genedlaethol (SCC) 19, yn Nodyn 20 y cyfrifon hyn. Paratowyd y cyfrifon ar sail busnes gweithredol.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL

Cyfrif y Gronfa – cydnabyddiaeth refeniw

a) Incwm o Gyfraniadau

Cyfrifir cyfraniadau arferol, gan weithwyr a chyflogwyr fel ei gilydd, yn seiliedig ar groniad ar y raddfa ganrannol a argymhellir gan actiwari'r gronfa yn y cyfnod cyflogres y maent yn perthyn iddo.

Mae cyfraniadau cyflogwyr i ddiffygion cronfeydd yn cael eu cyfrif ar y dyddiadau y maent yn daladwy dan atodlen cyfraniadau a gosodwyd gan actwari y Gronfa, neu wrth eu derbyn os yw hynny'n digwydd cyn y dyddiad maent yn ddyledus.

Cyfrifir am gyfraniadau ychwanegol cyflogwyr a chyfraniadau straen pensiwn yn y cyfnod ble mae'r ymrwymadau dan sylw yn codi. Ystyrir bod unrhyw swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn, ond nad ydyw wedi'i dalu, yn ased ariannol cyfredol. Ystyrir bod unrhyw swm nad ydyw'n ddyledus nes flynyddoedd yn y dyfodol yn ased ariannol tymor hir.

b) Trosglwyddiadau o gynlluniau eraill ac i gynlluniau eraill

Mae'r gwerthoedd trosglwyddo'n cynrychioli'r symiau a dderbyniwyd ac a dalwyd yn ystod y flwyddyn i aelodau sydd naill ai wedi ymuno neu sydd wedi gadael y Gronfa yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cael eu cyfrifo yn unol â'r Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (gweler Nodiadau 9 a 11).

Mae trosglwyddiadau unigol i mewn i'r Gronfa ac allan ohoni'n cael eu gwneud yn seiliedig ar dderbynion a thaliadau, ac fel arfer mae hyn yn digwydd pan dderbynnir neu pan ryddheir ymrwymadau aelod.

Cyfrifir am drosglwyddiadau i mewn i'r Gronfa gan aelodau sy'n dymuno defnyddio'r enillion o'u cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (gweler isod) i brynu buddion ar sail derbynion ac maent wedi'u cynnwys dan Drosglwyddiadau i Mewn (gweler Nodyn 9).

Cyfrifir am drosglwyddiadau swmp (grŵp) yn seiliedig ar groniadau yn unol â thelerau'r cytundeb trosglwyddo.

c) Incwm buddsoddi

i) Incwm llog

Cydnabyddir incwm llog yng nghyfrif y Gronfa wrth iddo gronni, gan ddefnyddio'r gyfradd llog sy'n berthnasol i'r offeryn ariannol ar y dyddiad pan geir y llog neu ar darddiad y llog. Mae incwm yn cynnwys amorteiddiad unrhyw ddisgownt neu bremiwm, costau trafodi neu wahaniaethau eraill rhwng swm cario cychwynol yr offeryn a'i swm pan fo wedi aeddfedu sydd wedi'i gyfrifo yn seiliedig ar y raddfa llog perthnasol.

ii) Incwm difidend

Cydnabyddir incwm difidend ar y dyddiad pan fo'r cyfranddaliadau'n cael eu dyfynnu fel rhai cyn-ddifidend. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

iii) Dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno yn cynnwys eiddo

Cydnabyddir dosbarthiadau o gronfeydd wedi'u cyfuno ar y dyddiad pan maent yn cael eu cyflwyno. Cyfeirir at unrhyw swm nad ydyw wedi'i dderbyn erbyn diwedd y cyfnod adrodd yn y datganiad asedau net fel ased ariannol cyfredol.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISI'AU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

- iv) Newid yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad
Cydnabyddir newidiadau yng ngwerth net buddsoddiadau ar y farchnad fel incwm ac maent yn cynnwys yr holl elw/colledion a wireddwyd ac na wireddwyd yn ystod y flwyddyn.

Cyfrif y Gronfa – eitemau sy'n creu costau

d) Buddion sy'n daladwy

Mae'r buddion pensiwn a lwmp swm sy'n daladwy'n cynnwys yr holl symiau a wyddys eu bod yn daladwy ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cyfeirir at unrhyw swm sy'n ddyledus ond nad ydyw wedi'i dalu yn y datganiad asedau net fel ymrwymadau cyfredol.

e) Trethiant

Mae'r Gronfa'n gynllun gwasanaeth cyhoeddus cofrestredig dan adran 1(1) Atodlen 36 Deddf Cyllid 2004 ac o ganlyniad mae'r llog a dderbynnir yn eithriedig rhag treth incwm y DU a rhag treth ar enillion cyfalaf ar yr enillion a geir o'r buddsoddiadau a werthir. Mae treth atal yn daladwy ar incwm a geir o fuddsoddiadau tramor yn y wlad ble maent yn tarddu, oni bai bod eithriad wedi'i ganiatáu. Cyfrifir am dreth anadferadwy fel cost i'r Gronfa fel mae'n codi.

f) Costau rheoli

Nid yw'r Côt yn gofyn am unrhyw ddadansoddiad o gostau gweinyddol y gronfa bensiwn. Fodd bynnag, er mwyn cael tryloywder gwell, mae'r Cyngor yn cyhoeddi costau rheoli'r gronfa bensiwn yn unol â chanllawiau CIPFA, *Accounting for Local Government Pension Scheme Management Costs*.

Costau gweinyddol

Cyfrifir am yr holl gostau gweinyddol ar sail croniadau. Mae holl gostau staff y tîm gweinyddu pensiynau'n cael eu codi'n uniongyrchol ar y Gronfa. Mae costau cysylltiol rheoli, llety a gorbenion eraill yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau arolygu a llywodraethu

Cyfrifir am yr holl gostau arolygu a llywodraethu ar sail croniadau. Mae holl gostau staff, rheoli, llety a gorbenion eraill sy'n gysylltiedig â goruchwyllo a llywodraethu yn cael eu dosrannu i'r Gronfa yn unol â pholisi'r Cyngor.

Costau rheoli buddsoddiadau

Cyfrifir am yr holl gostau rheoli buddsoddiadau yn seiliedig ar groniad.

Cytunir ar ffioedd y rheolwyr buddsoddi a'r ceidwad allanol yn y mandadau perthnasol sy'n llywodraethu eu penodiadau. Yn fras, mae'r rhain yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth ac felly maent yn cynyddu neu'n lleihau wrth i werth y buddsoddiadau hyn newid. Yn ogystal roedd y Gronfa wedi negodi gyda Fidelity International y dylai elfen o'u ffi fod yn gysylltiedig â'u perfformiad. Daeth y trefniant hwn i ben ar 30 Medi 2016, ac ers hynny mae'r ffi yn seiliedig ar werth marchnad y buddsoddiadau dan eu rheolaeth.

Mae cost derbyn cyngor ar fuddsoddiadau gan ymgynghorwyr allanol wedi'i gynnwys dan ffioedd rheoli buddsoddiadau.

Mae cyfran o gostau'r Cyngor sy'n gysylltiedig â'r amser a dreulir gan swyddogion yn rheoli buddsoddiadau yn cael ei godi ar y Gronfa.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISÏAU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

Datganiad asedau net

g) Asedau ariannol

Mae asedau ariannol wedi'u cynnwys yn y datganiad asedau net yn seiliedig ar eu gwerth teg ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ased ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn cael yr ased. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw elw neu golled a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ased.

Mae gwerth y buddsoddiadau fel sy'n ymddangos yn y datganiad asedau net wedi'u pennu fel a ganlyn:

- i) **Ecwiti**
Penderfynir gwerth buddsoddiad lle bo pris marchnad ar gael yn rhwydd ar sail dyfarniad y pris marchnad ar ddiwrnod olaf y cyfnod cyfrifo.
- ii) **Offerynnau buddsoddi cydgyfrannog**
Mae offerynnau buddsoddi cydgyfrannog yn cael eu prasio ar bris bid cau'r farchnad os yw prisiau bid a chynnig yn cael eu cyhoeddi; neu os mai dim ond un pris sydd ar gael, yna'r pris unigol adeg cau'r farchnad. Yn achos offerynnau buddsoddi cydgyfrannog sydd yn gronfeydd cronïad, mae'r newid yng ngwerth y farchnad yn cynnwys incwm sydd yn cael ei ail-fuddsoddi yn y Gronfa, net o unrhyw dreth atal berthnasol.
- iii) **Ecwiti Preifat a Isadeiledd**
Caiff buddsoddiadau mewn cronfeydd ecwiti preifat a isadeiledd phartneriaethau cofrestredig heb eu dyfynnu eu prasio ar sail rhaniad y Gronfa o'r asedau net yn y Gronfa ecwiti preifat neu'rartneriaeth gyfyngedig gan ddefnyddio'r datganiadau ariannol diweddaraf a gyhoeddir gan y rheolwyr buddsoddi priodol mewn cydymffurfïad ag arweiniad SAARh. Mae'n bwysig adnabod natur oddrychol uchel o bennu gwerth teg ar fuddsoddiadau ecwiti preifat ac isadeiledd. Maent yn reddfol seiliedig ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych ymlaen ac sy'n cynnwys nifer fawr o ffactorau.

h) Trafodion arian tramor

Mae difidendau, llog a phryniannau a gwerthiannau buddsoddiadau mewn arian tramor wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar y cyfraddau cyfredol ar y farchnad ar ddyddiad y trafodion. Defnyddir cyfraddau cyfnewid cyfredol ar y farchnad ar ddiwedd y flwyddyn i gyfrifo gwerth balansau arian parod a ddelir mewn cyfrifon banc arian tramor, gwerth buddsoddiadau tramor ar y farchnad a gwerthiannau sy'n aros ar ddiwedd y cyfnod adrodd.

i) Arian a chywerthoedd arian

Mae arian parod yn cynnwys arian parod sydd ar gael ac adneuon ar alw. Mae'r hyn a ddisgrifir fel 'Cyfwerth ag Arian Parod' yn cael eu diffinio fel buddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn y gellir eu trosglwyddo'n arian parod yn rhwydd, ac nad oes llawer o risg y bydd eu gwerth yn newid.

NODYN 3 – CRYNODEB O BOLISIÄU CYFRIFEG ARWYDDOCAOL (parhad)

j) Ymrwymadau ariannol

Mae'r Gronfa'n cydnabod ymrwymadau ariannol fel gwerth teg ohonynt ar y dyddiad adrodd. Cydnabyddir ymrwymadau ariannol yn y datganiad asedau net ar y dyddiad y caiff y Gronfa gytundeb ei fod yn agored i'r ymrwymiad. O'r dyddiad hwn, bydd y Gronfa'n cydnabod unrhyw enillion neu golledion a ddaw yn sgil newidiadau yng ngwerth teg yr ymrwymiad.

k) Gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo

Asesir gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo teirblynyddol gan actiwari'r Gronfa yn unol â gofynion SCCI9 a'r safonau actiwaraidd perthnasol.

Fel y caniateir dan SCC26, mae'r Gronfa wedi dewis datgelu gwerth actiwaraidd cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo drwy gynnwys hysbysiad yn y datganiad asedau net (Nodyn 20).

l) Cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn darparu cynllun cyfraniadau gwirfoddol ychwanegol (AVC) ar gyfer ei aelodau ac mae asedau'r cynllun hwnnw'n cael eu buddsoddi ar wahân i asedau'r Gronfa Bensiwn. Mae tair cronfa AVC. Delir y cronfeydd hyn gyda Clerical Medical, The Equitable Life Assurance Society a Standard Life. Mae'r darparwyr AVC yn diogelu buddion ychwanegol ar sail prynu arian ar gyfer yr aelodau hynny sy'n dewis talu cyfraniadau ychwanegol gwirfoddol. Mae pob aelod sy'n cymryd rhan yn y trefniadau hyn yn derbyn datganiad blynyddol hyd at 31 Mawrth yn cadarnhau'r symiau a ddelir yn eu cyfrif a'r newidiadau yn ystod y flwyddyn.

Nid yw AVCs yn cael eu cynnwys yn y cyfrifon, yn unol ag adran 4(2)(b) Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (OS 2009/3093); yn hytrach fe'u datgelir fel nodyn (Nodyn 23).

NODYN 4 – DYFARNIADAU ALLWEDDOL WRTH WEITHREDU POLISIÄU CYFRIFO

Buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith heb eu dyfynnu

Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn seiliedig yn bennaf ar amcangyfrifon a dyfarniadau sy'n edrych tua'r dyfodol sy'n cynnwys sawl ffactor. Mae rheolwyr buddsoddi'n pennu gwerth buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu ac is adeiladwaith gan ddefnyddio canllawiau sydd wedi'u gosod gan safon cyfrifo SAARh. Roedd gwerth y gwarantau preifat heb eu dyfynnu ar 31 Mawrth 2020 yn £157.2 miliwn (£145.6 miliwn ar 31 Mawrth 2019).

Prisiadau'r gronfa eiddo

Mae pandemig Coronafirws (COVID-19) wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i anweddolrwydd amodau'r farchnad, mae adroddiadau prisio diwedd blwyddyn a ddarperir i'r Gronfa yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisio sylweddol yn gysylltiedig â'r gronfa eiddo'r DU a reolir ar ran y Gronfa. Cyfanswm gwerth y cronfeydd hyn ar 31 Mawrth 2020 yw £191.3m. O ganlyniad, gall prisiadau'r gronfa eiddo ar 31 Mawrth 2020 fod yn destun lefel uwch o ansicrwydd.

Ymrwymadau'r gronfa bensiwn

Cyfrifir ymrwymadau'r gronfa bensiwn pob tair blynedd gan yr actiwari sydd wedi'i benodi, a darperir diweddariadau blynyddol yn ystod y blynyddoedd rhwng pob prisiad. Mae'r fethodoleg a ddefnyddir yn unol â chanllawiau cymeradwy ac yn unol ag SCCI9. Mae'r rhagdybiaethau sy'n tanategu'r prisiadau yn

cael eu cytuno gyda'r actiwari a cheir crynodeb ohonynt yn Nodyn 19. Mae'r amcangyfrif hwn yn destun amrywiaethau arwyddocaol yn seiliedig ar newidiadau i'r rhagdybiaethau gwaelodol.

NODYN 5 – RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU PWYSIG ERAILL SY'N RHOI ANSICRWYDD WRTH AMCANGYFRIFO

Wrth baratoi datganiadau ariannol, mae gofyn i'r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy'n effeithio ar y symiau yr adroddir arnynt yn y cyfrifon. Amcangyfrifir a rhagdybiaethir drwy roi ystyriaeth i brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r gwir ganlyniadau fod yn bur wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau yn y datganiad asedau net ar 31 Mawrth 2020, ble mae risg arwyddocaol o amrywiaethau materol yn y flwyddyn ariannol i ddod, fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw'r gwir ganlyniadau'n wahanol i'r rhagdybiaethau
Ecwiti preifat ac is adeiladwaith	Mae gwerth teg buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn cael ei bennu'n unol âg arweiniad y British Venture Capital Association. Nid yw'r buddsoddiadau hyn yn cael eu rhestru'n gyhoeddus ac fel y cyfryw, mae elfen o amcangyfrif yn gysylltiedig â'r prisiad.	Mae cyfanswm y buddsoddiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith yn y datganiadau ariannol yn £157.2 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi'i nodi'n rhy isel neu'n rhy uchel yn y cyfrifon.
Cronfeydd eiddo	Mae pandemig Coronafirws (COVID-19) wedi effeithio ar farchnadoedd ariannol ac eiddo byd-eang. O ganlyniad i anweddolrwydd amodau'r farchnad, mae adroddiadau prisio diwedd blwyddyn a ddarperir i'r Gronfa yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prisio sylweddol yn gysylltiedig â'r gronfa eiddo'r DU a reolir ar ran y Gronfa. Cyfanswm gwerth y cronfeydd hyn ar 31 Mawrth 2020 yw £191.3m. O ganlyniad, gall prisiadau'r gronfa eiddo ar 31 Mawrth 2020 fod yn destun lefel uwch o ansicrwydd.	Cyfanswm buddsoddiadau'r gronfa eiddo yn y datganiadau ariannol yw £191.3 miliwn. Mae risg bod y buddsoddiad wedi'i nodi'n rhy isel neu'n rhy uchel yn y cyfrifon.

NODYN 6 – DIGWYDDIADAU AR ÔL DYDDIAD ADRODD

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol ar ôl diwedd y flwyddyn i'w adrodd.

NODYN 7 – CYFRANIADAU

Yn ôl categori

2018/19		2019/20
£'000		£'000
17,003	Cyfraniadau Gweithwyr/Aelodau	17,914
	Cyfraniadau Cyflogwyr :	
50,821	• Cyfraniadau arferol	56,376
106	• Cyfraniadau adfer diffyg	126
50,927	Cyfanswm Cyfraniadau Cyflogwyr	56,502
67,930	Cyfanswm Cyfraniadau Derbyniadwy	74,416

Yn ôl math o gyflogwr

2018/19		2019/20
£'000		£'000
22,410	Cyngor Gwynedd	27,055
40,980	Cyrff eraill ar yr atodlen	42,075
2,000	Cyrff a ganiateir	2,076
1,953	Cyrff cymunedol a ganiateir	2,623
247	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	221
268	Cyrff a benderfynir	312
72	Cronfa gaeedig*	54
67,930		74,416

*Cronfa gaeedig - Dyma'r cyfraniadau a dderbyniwyd gan Bwyllgor Llysoedd Ynadon Gogledd Cymru a Theatr Ardudwy yn ystod y flwyddyn a oedd yn arfer bod yn gyrff a ganiateir ond bellach sydd yn gronfa gaeedig.

NODYN 8 – INCWM ARALL

2018/19		2019/20
£'000		£'000
1	Llôg ar Gyfraniadau Gohiriedig	2
5	Incwm ar Gyfrifo Ysgariad	3
6		5

NODYN 9 – TROSGLWYDDIADAU I MEWN O GRONFEYDD PENSIWN ERAILL

2018/19		2019/20
£'000		£'000
3,007	Trosglwyddiadau unigol	4,887
3,007		4,887

NODYN 10 – BUDDION A DALWYD

Yn ôl categori

2018/19		2019/20
£'000		£'000
45,278	Pensiynau	48,356
11,949	Cymudiad a buddion ymddeol lwmp swm	12,343
1,986	Buddion marwolaeth – lwmp swm	1,629
59,213		62,328

Yn ôl math o gyflogwr

2018/19		2019/20
£'000		£'000
16,494	Cyngor Gwynedd	17,714
30,510	Cyrff eraill ar yr atodlen	31,958
1,467	Cyrff a ganiateir	1,520
963	Cyrff cymunedol a ganiateir	1,472
61	Cyrff trosglwyddo a ganiateir	223
225	Cyrff a benderfynir	119
9,493	Cronfa gaeedig	9,322
59,213		62,328

NODYN 11 – TALIADAU I RAI SY’N YMADAEL

2018/19		2019/20
£'000		£'000
139	Ad-daliadau i aelodau sy’n ymadael â’r gwasanaeth llai ad-daliadau treth	161
2	Taliadau i aelodau sy’n ymuno â chynllun y wladwriaeth	1
984	Trosglwyddiadau grŵp	0
2,003	Trosglwyddiadau unigol	4,507
3,128		4,669

Roedd y trosglwyddiad grŵp yn 2018/19 i’r Asiantaeth Cefnffyrdd Gogledd a Chanolbarth Cymru

NODYN 12 – COSTAU RHEOLI

2018/19		2019/20
£'000		£'000
1,311	Costau gweinyddol	1,491
13,283	Costau rheoli buddsoddiadau (Nodyn 14)	11,494
65	Costau arolygaeth a llywodraethu	66
0	Partneriaeth Pensiwn Cymru	70
14,659		13,121

Paratowyd y dadansoddiad hwn o gostau rheoli Cronfa Pensiwn Gwynedd yn ystod y cyfnod yn unol â chanllawiau CIPFA.

Mae'r costau gweinyddol yn cynnwys y symiau a godir ar y Gronfa Bensiwn gan Gyngor Gwynedd am gostau staff, gwasanaethau cefnogol a llety. Gweler manylion pellach yn Nodyn 24.

Partneriaeth Pensiwn Cymru

Mae Costau Rheoli yn cynnwys cost ein hymglymiad â threfniant pŵlio buddsoddiadau cyfunol Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC). Y costau goruchwyllo a llywodraethu yn Nodyn 13 yw costau rhedeg blynyddol y pŵl sy'n cynnwys costau'r Awdurdod Cynnal a chostau Ymgynghorwyr Allanol eraill. Caiff y costau hyn eu hariannu'n gyfartal gan bob un o'r wyth Cronfa Bensiwn awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'r Costau Rheoli Buddsoddiadau yn Nodyn 14 yn cynnwys ffioedd sy'n daladwy i Link Fund Solutions (gweithredwr y PPC) ac maent yn cynnwys ffioedd rheolwyr buddsoddi (sydd hefyd yn cynnwys ffi'r gweithredwr a chostau cysylltiedig eraill), costau trafodion a ffioedd gwarchodaeth. Mae'r costau hyn yn seiliedig ar gyfran ganrannol pob cronfa o asedau cyfun PPC ac fe'u didynnir o werth net asedau (NAV). Nid yw'r ffioedd rheolwr sylfaenol ar gyfer yr is-gronfeydd Global Opportunities wedi'u cynnwys yn y tabl hwn, datgelir y ffioedd hyn fel naratif i Nodyn 14. Mae rhagor o wybodaeth am y PPC ar gael yn yr adroddiad blynyddol.

Mae'r ffioedd canlynol wedi'u cynnwys yn Nodyn 12, 13 a 14 mewn perthynas â Phartneriaeth Pensiwn Cymru:

	2019/20
	£'000
Ffioedd Rheoli Buddsoddiadau	
Ffioedd rheolwyr Buddsoddi	1,656
Costau trafodion	924
Ffioedd gwarchodaeth	102
	2,682
Costau arolygu a llywodraethu	
Costau rhedeg	70
	70
Cyfanswm	2,752

NODYN 13 – COSTAU GWEINYDDOL, AROLYGIAETH A LLYWODRAETHU

2018/19		2019/20
£'000		£'000
	Costau gweinyddol	
504	Costau staff uniongyrchol	563
320	Costau uniongyrchol eraill	377
357	Gwasanaethau cefnogol, yn cynnwys TG	367
35	Ffioedd archwilio allanol	34
95	Ffioedd actiwaraidd	150
1,311		1,491
	Costau arolygaeth a llywodraethu	
65	Pwyllgor Pensiynau a'r Bwrdd Pensiwn Lleol	66
0	Partneriaeth Pensiynau Cymru	70
1,376		1,627

NODYN 14 – COSTAU RHEOLI BUDDSODDIADAU

2018/19		2019/20
£'000		£'000
13,166	Ffioedd rheolwyr buddsoddi	10,393
0	Costau trafodion	924
56	Ffioedd gwarchodaeth	117
13	Gwasanaeth monitro perfformiad	13
48	Ffioedd ymgynghoriaeth buddsoddi	47
13,283		11,494

Mae'r ffioedd rheoli uchod yn cynnwys yr holl ffioedd rheoli buddsoddiad a grëwyd yn uniongyrchol gan y Gronfa, yn cynnwys y ffioedd a godwyd ar gronfeydd buddsoddi wedi'u cyfuno. Mae costau trafodion yn cael eu hadrodd am y tro cyntaf yn 2019/20, codwyd tâl o £165,628 mewn costau trafodion ar gyfer 2018/19, fodd bynnag, datgelwyd hyn yn y cyfrifon ond ni chodwyd ef mewn gwirionedd ar y cyfrifon yn 2018/19.

Mae Global Opportunities Fund PPC yn fuddsoddiadau a benodir drwy ddull rheolwr rheolwyr sydd â'u ffioedd sylfaenol eu hunain. Mae'r adenillion ar gyfer y mandad hwn yn net o'r ffioedd rheolwr sylfaenol a adlewyrchir yn Nodyn 16a o fewn Newid mewn Gwerth Marchnad- ar gyfer tryloywder, y ffioedd yn 2019/20 oedd £820,000.

Ni thalwyd dim ffioedd sy'n gysylltiedig â pherfformiad i'r rheolwyr buddsoddi. Yn ogystal â'r costau hyn, rhaid talu costau anuniongyrchol a ddaw yn sgil y gwasgariad bid-cynnig ar werthu a phrynu buddsoddiadau. Caiff y rhain eu hadlewyrchu yng nghostau prynu buddsoddiadau ac yn yr enillion a geir wrth werthu buddsoddiadau yn Nodyn 16a.

NODYN 15 – INCWM BUDDSODDI

2018/19		2019/20
£'000		£'000
7,662	Ecwitiau wedi'u cyfuno	1,463
544	Ecwiti preifat wedi'i gyfuno	529
1,201	Is adeiladwaith wedi'i gyfuno	101
5,256	Buddsoddiadau eiddo wedi'u cyfuno	6,929
492	Llog ar adneuon arian parod	296
15,155	Cyfanswm cyn trethi	9,318

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc sy'n cael eu dal fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian dros ben sy'n cael ei ddal yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi yn ddyddiol. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, sy'n seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa yn ystod y flwyddyn.

Mae gan y Gronfa Bensiwn gyfrif Ewro i ymdrin â derbyniadau a thaliadau mewn Ewros ac i leihau'r nifer a chostau cyfnewid trafodion.

NODYN 16 – BUDDSODDIADAU

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£'000		£'000
	Asedau buddsoddi	
1,908,982	Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,771,285
107,218	Ecwiti preifat (CBP)	112,661
38,395	Is adeiladwaith (CBP)	44,569
2,054,595		1,928,515
538	Adneuon arian parod	783
0	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0
2,055,133	Cyfanswm asedau buddsoddi	1,929,298
	Ymrwymadau buddsoddi	
(123)	Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	(0)
(123)	Cyfanswm ymrwymadau buddsoddi	(0)
2,055,010	Asedau buddsoddi net	1,929,298

Yn ystod y flwyddyn 2018/19, trosglwyddodd Cronfa Bensiwn Gwynedd y rhan fwyaf o'r ecwitiau gweithredol i'r ddwy gronfa fyd-eang ym Mhartneriaeth Pensiwn Cymru (PPC). Bydd trosglwyddiadau pellach yn digwydd yn y blynyddoedd nesaf nes bod y rhan fwyaf o'r buddsoddiadau yn y PPC.

Nodyn 16a – Cysoni symudiadau mewn buddsoddiadau a deilliadau

2019/20	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2019 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2020 £'000
Ecwiti	0	0	0	0	0
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,908,982	31,189	(10,317)	(158,569)	1,771,285
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith (CBP)	145,613	26,464	(13,054)	(1,793)	157,230
	2,054,595	57,653	(23,371)	(160,362)	1,928,515
Adneuon arian parod	538				783
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	0				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(123)				0
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				8,844	
Asedau buddsoddi net	2,055,010			(151,518)	1,929,298

2018/19	Gwerth marchnad ar 1 Ebrill 2018 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthia- nnau yn ystod y flwyddyn £'000	Newid mewn gwerth marchnad yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2019 £'000
Ecwiti	337,188	115,778	(489,524)	36,558	0
Cerbydau buddsoddi wedi eu pwlio (CBP)	1,412,705	631,601	(216,255)	80,931	1,908,982
Ecwiti preifat / Is adeiladwaith (CBP)	104,310	43,758	(11,401)	8,946	145,613
	1,854,203	791,137	(717,180)	126,435	2,054,595
Adneuon arian parod	44,352			31	538
Symiau derbyniadwy ar gyfer gwerthiant buddsoddiadau	5,432				0
Symiau taladwy ar gyfer pryniant buddsoddiadau	(4,690)				(123)
Ffioedd o fewn cerbydau wedi'u cyfuno				9,194	
Asedau buddsoddi net	1,899,297			135,660	2,055,010

Nodyn 16b – Dadansoddiad o fuddsoddiadau

31 Mawrth 2019 £'000		31 Mawrth 2020 £'000	
1,444,431	Cronfa Ecwiti (CBP)	1,299,750	
285,250	Cronfa Llog Sefydlog (CBP)	280,279	
179,301	Cronfeydd Buddsoddiadau Eiddo (CBP)	191,256	
107,218	Ecwiti preifat (CBP)	112,661	
38,395	Is adeiladwaith (CBP)	44,569	
2,054,595		1,928,515	

Buddsoddiadau fesul rheolwr buddsoddi

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2020		
£'000	%		£'000	%	
656,138	31.9	BlackRock	565,379	29.3	
192,395	9.4	Fidelity	181,742	9.4	
285,254	13.9	Insight	280,282	14.5	
61,073	3.0	Lothbury	60,570	3.2	
145,614	7.1	Partners Group	157,230	8.2	
20,862	1.0	Threadneedle	31,401	1.6	
50,182	2.4	UBS	47,832	2.5	
411	0.0	Veritas	625	0.0	
643,081	31.3	Partneriaeth Pensiynau Cymru	604,237	31.3	
2,055,010	100.0		1,929,298	100.0	

Mae'r buddsoddiadau a ganlyn yn cynrychioli mwy na 5% o asedau net y Gronfa:

Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2019			Gwerth Marchnad ar 31 Mawrth 2020		
£'000	%	Buddsoddiadau	£'000	%	
285,253	15.4	LF Wales PP Global Opportunities Equity Fund	305,618	15.8	
322,200	15.5	LF Wales PP Global Growth Fund	298,619	15.4	
285,251	13.7	LDI Solutions Plus Bonds	280,279	14.5	
324,729	15.6	Aquila Life UK Equity Index Fund	274,417	14.2	
142,648	7.1	Fidelity Institutional Select Global Equity	137,117	7.1	
139,699	6.7	Aquila Life Global Dev Fundamental Fund	119,881	6.2	

Nodyn 16c – Benthycia stoc

Mae'r Datganiad Strategaeth Buddsoddi yn nodi y caniateir benthycia stoc yn amodol ar ganiatâd penodol. Ar hyn o bryd, nid yw'r gronfa'n benthycia unrhyw stoc.

NODYN 17 – OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodyn 17a – Dosbarthiad offerynnau ariannol

Mae polisiâu cyfrifo'n disgrifio sut mae gwahanol ddsbarthiadau o asedau offerynnau ariannol yn cael eu mesur a sut mae incwm a chostau, yn cynnwys enillion a cholledion gwerth teg, yn cael eu cydnabod. Mae'r tabl a ganlyn yn dadansoddi'r symiau cario o asedau ag ymrwymadau ariannol fesul categori a phennawd datganiad asedau net. Ni ail-ddosbarthwyd unrhyw asedau ariannol yn ystod y cyfnod cyfrifo.

Fel ar 31 Mawrth 2019			Fel ar 31 Mawrth 2020		
Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol	Wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	Benthyciadau a derbyniadau	Cost ymrwymadau ariannol
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol					
1,908,982			1,771,285		
107,218			112,661		
38,395			44,569		
	23,151			8,883	
	6,613			3,829	
2,054,595	29,764	0	1,928,515	12,712	0
Ymrwymadau ariannol					
		(3,012)			(2,890)
0	0	(3,012)	0	0	(2,890)
2,054,595	29,764	(3,012)	1,928,515	12,712	(2,890)

Nodyn 17b - Enillion a cholledion net ar offerynnau ariannol

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
Gwerth teg		Gwerth teg
£'000		£'000
Asedau ariannol		
126,435	Gwerth teg drwy elw a cholled	(160,362)
31	Benthyciadau a derbyniadau	0
126,466	Cyfanswm yr asedau ariannol	(160,362)
Ymrwymadau ariannol		
0	Gwerth teg drwy elw a cholled	0
0	Cost ymrwymadau ariannol	0
0	Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	0
126,466	Asedau ariannol net	(160,362)

Nodyn 17c – Gwerth teg offerynnau ag ymrwymiadau ariannol

Mae'r tabl isod yn crynhoi gwerth cario'r asedau ariannol a'r ymrwymiadau ariannol fesul dosbarth o offeryn o'i gymharu â'u gwerth teg.

31 Mawrth 2019			31 Mawrth 2020	
Gwerth cario	Gwerth teg		Gwerth cario	Gwerth teg
£'000	£'000		£'000	£'000
Asedau ariannol				
1,532,175	2,054,595	Gwerth teg drwy elw a cholled	1,576,105	1,928,515
29,764	29,764	Benthyciadau a derbyniadau	12,712	12,712
1,561,939	2,084,359	Cyfanswm yr asedau ariannol	1,588,817	1,941,227
Ymrwymiadau ariannol				
(123)	(123)	Gwerth teg drwy elw a cholled	0	0
(2,889)	(2,889)	Cost ymrwymiadau ariannol	(2,890)	(2,890)
(3,012)	(3,012)	Cyfanswm yr ymrwymiadau ariannol	(2,890)	(2,890)
1,558,927	2,081,347	Asedau ariannol net	1,585,927	1,938,337

Nid yw'r Gronfa wedi ymrwymo i unrhyw warantau ariannol sydd angen cyfrifo amdanynt fel offerynnau ariannol.

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario

Mae'r holl fuddsoddiadau'n cael eu dal ar werth teg. Nodir y seiliau prisio isod. Mae'r holl asedau wedi'u prisio gan ddefnyddio technegau gwerthoedd teg yn seiliedig ar nodweddion pob offeryn, gyda'r nod cyffredinol o wneud y defnydd gorau posibl o wybodaeth sy'n seiliedig ar y farchnad. Mae prisiad yr offerynnau ariannol wedi'i ddsbarthu'n dri lefel, yn unol ag ansawdd a dibynadwyedd y wybodaeth a ddefnyddiwyd i bennu gwerthoedd teg.

Lefel 1

Offerynnau ariannol Lefel 1 yw rhai ble mae eu gwerth teg wedi'i bennu drwy ddefnyddio prisiau wedi'u dyfynnu a heb eu haddasu ar farchnadoedd gweithredol am asedau neu rwymedigaethau cyfwerth. Mae cynhyrchion sydd wedi'u dosbarthu fel rhai Lefel 1 yn cynnwys ecwiti wedi'u dyfynnu, gwarantau sefydlog wedi'u dyfynnu, gwarantau cysylltiedig â mynegai wedi'u dyfynnu ac ymddiriedolaethau uned. Mae'r buddsoddiadau a restrir yn cael eu harddangos am y pris a gynigwyd amdanynt. Mae gwerth y pris a gynigir am y buddsoddiad yn seiliedig ar ddyfyniad marchnad cynigion y farchnad stoc dan sylw.

Lefel 2

Mae offerynnau ariannol Lefel 2 yn rhai ble nad oes prisiau'r farchnad wedi'u dyfynnu ar gael; er enghraifft, pan fo offeryn yn cael ei fasnachu mewn marchnad nad yw'n cael ei hystyried yn un weithredol, neu pan ddefnyddir technegau prisio i bennu gwerth teg a ble mae'r technegau hyn yn defnyddio mewnbwn sy'n seiliedig i raddau helaeth ar ganfyddiadau data'r farchnad.

Lefel 3

Mae offerynnau ariannol Lefel 3 yn rhai ble nad yw o leiaf un mewnbwn a allai gael effaith sylweddol ar brisiad yr offeryn yn seiliedig ar ganfyddiadau data'r farchnad. Gallai offerynnau o'r fath gynnwys buddsoddiadau ecwiti heb eu dyfynnu a chronfa o gronfeydd rhagfantoli, sy'n cael eu prisio gan ddefnyddio technegau prisio amrywiol sy'n gofyn am ddyfarniadau sylweddol wrth bennu

Nodyn 17d – Prisiad gwerth teg yr offerynnau ariannol sy'n cael eu cario (parhad)

rhagdybiaethau priodol. Dangoswyd bod yr holl gronfeydd eiddo yn Lefel 3 ar gyfer 31 Mawrth 2020 oherwydd cyfyngiadau ar adbrynu.

Mae gwerth y buddsoddiad mewn ecwiti preifat yn seiliedig ar brisiadau a ddarparwyd gan bartneriaid cyffredinol y cronfeydd ecwiti preifat y mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi ynddynt. Paratoir y prisiadau hyn yn unol â'r *International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines*, sy'n dilyn egwyddorion prisiu'r SAARh ac US GAAP.

Mae'r tabl a ganlyn yn rhoi dadansoddiad o asedau ag ymrwymadau ariannol y gronfa pensiwn wedi'i grwpio i Lefelau 1 i 3, yn seiliedig ar y lefel sy'n cael ei rhagweld fel gwerth teg.

Gwerth ar 31 Mawrth 2020	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbyn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbyn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	1,580,030	348,485	1,928,515
Benthyciadau a derbyniadau	12,712	0	0	12,712
Cyfanswm yr asedau ariannol	12,712	1,580,030	348,485	1,941,227
Ymrwymadau ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	0	0	0
Cost ymrwymadau ariannol	(2,890)	0	0	(2,890)
Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	(2,890)	0	0	(2,890)
Asedau ariannol net	9,822	1,580,030	348,485	1,938,337

Gwerth ar 31 Mawrth 2019	Pris y	Gan ddefnyddio	Gan ddefnyddio	Cyfanswm
	farchnad a	canfyddiadau	mewnbyn sylweddol	
	ddyfynnwyd	am y mewnbyn	ble na cheir	
	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Asedau ariannol				
Asedau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	1,797,728	256,867	2,054,595
Benthyciadau a derbyniadau	29,764	0	0	29,764
Cyfanswm yr asedau ariannol	29,764	1,797,728	256,867	2,084,359
Ymrwymadau ariannol				
Ymrwymadau ariannol wedi'u pennu fel gwerth teg drwy elw a cholled	0	(123)	0	(123)
Cost ymrwymadau ariannol	(2,889)	0	0	(2,889)
Cyfanswm yr ymrwymadau ariannol	(2,889)	(123)	0	(3,012)
Asedau ariannol net	26,875	1,797,605	256,867	2,081,347

Nodyn 17e – Cysoniad mesuriadau gwerth teg o fewn Lefel 3

	Gwerth y Farchnad I Ebrill 2020 £'000	Trosglwyddiadau i Lefel 3 £'000	Pryniannau yn ystod y flwyddyn £'000	Gwerthiannau yn ystod y flwyddyn £'000	Enillion/ (colledion) na wireddwyd £'000	Enillion/ (colledion) a wireddwyd £'000	Gwerth y Farchnad 31 Mawrth 2020 £'000
Ymddiriedolaethau							
Uned Eiddo	111,254	68,047	20,644	777	(7,818)	95	191,255
Ecwiti Preifat	107,218	0	19,408	5,144	(3,101)	5,720	112,661
Is adeiladwaith	38,395	0	7,056	1,746	1,307	443	44,569
Cyfanswm Lefel 3	256,867	68,047	47,108	7,667	(9,612)	6,258	348,485

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL

Risg a rheoli risg

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd asedau'r Gronfa'n annigonol i ymdrin â'i hymrwymiaadau (h.y. y buddion a gafodd eu haddo i aelodau sy'n daladwy). Felly, nod rheoli risg buddsoddi yw lleihau'r risg o weld gostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa a gwneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws portffolio'r Gronfa yn ei gyfanrwydd. Mae'r Gronfa'n cyflawni hyn drwy amrywio'i asedau fel ei fod yn cadw lefel risg y farchnad y mae'n agored iddo ar lefel dderbyniol. Yn ogystal, mae'r Gronfa'n rheoli ei risg o hylifedd i sicrhau bod digon o hylifedd ar gael i fodloni llif arian rhagweladwy'r Gronfa. Mae'r Cyngor yn rheoli'r risgiau buddsoddi hyn fel rhan o'i raglen gyffredinol i reoli risg y Gronfa Bensiwn.

Y Pwyllgor Pensiynau sy'n gyfrifol am strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae rhaglen reoli risg gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn canolbwyntio ar ba mor anwadal yw'r marchnadoedd ariannol ac yn ceisio isafu'r effeithiau andwyol posib ar yr adnoddau sydd ar gael i dalu pensiynau. Mae'r Datganiad Strategaeth Gyllido a gynhyrchwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ar y cyd ag Actiwarî'r Gronfa yn nodi sut bydd hydaledd a risg yn cael eu rheoli mewn perthynas ag ymrwymiaadau. Mae'r Awdurdod Gweinyddu wedi cynhyrchu'r Datganiad Strategaeth Gyllido hwn gan roi ystyriaeth gyffredinol i lefel y risg yn y polisi buddsoddi sydd wedi'i nodi yn y Datganiad Egwyddorion Buddsoddi a gyhoeddwyd dan Reoliad 12 Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2009 (y Rheoliadau Buddsoddi) a'r polisi cyllido sydd wedi'i nodi yn y Datganiad hwn. Bydd yr Awdurdod Gweinyddu'n parhau i adolygu'r ddwy ddogfen i sicrhau bod y proffil risg cyffredinol yn parhau'n briodol.

a) Risg y farchnad

Risg y farchnad yw'r risg o golledion yn sgil amrywiad ym mhrisiau ecwiti a nwyddau, llog, cyfraddau cyfnewid arian tramor a gwasgariad credyd. Mae'r Gronfa'n agored i risg y farchnad yn sgil ei weithgareddau buddsoddi, yn enwedig drwy'r ecwiti mae'n eu dal. Mae lefel y risg yn dibynnu ar amgylchiadau'r farchnad, disgwyliadau o ran prisiau yn y dyfodol, newidiadau mewn enillion a'r gymysgedd o asedau.

Nod strategaeth rheoli risg y Gronfa yw adnabod a rheoli risgiau'r farchnad i'r Gronfa o fewn paramedrau derbyniol, tra gwneud y mwyaf o'r enillion a geir wrth gymryd risg.

Yn gyffredinol, rheolir anweddolrwydd gormodol yn risg y farchnad drwy amrywio'r portffolio yn ddaearyddol ac o ran sectorau diwydiant a gwarantau unigol. I leihau risg y farchnad, mae'r Cyngor a'i ymgynghorwyr buddsoddi'n monitro cyflwr y farchnad a dadansoddiadau meincnod yn briodol.

Mae'r Gronfa'n rheoli'r risgiau hyn mewn dwy ffordd:

- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risg y farchnad yn cael ei fonitro drwy ddadansoddi ffactorau risg i sicrhau bod y risg yn parhau o fewn lefelau goddefol;
- mae pa mor agored yw'r Gronfa i risgiau penodol yn cael ei gyfyngu drwy bennu risgiau penodol goddefol ar gyfer buddsoddiadau unigol.

Risg prisiau eraill

Mae risg prisiau eraill yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth offeryn ariannol yn amrywio o ganlyniad i newid ym mhris y farchnad (ac eithrio'r risgiau sy'n codi o risg cyfradd llog neu risg cyfradd cyfnewid arian tramor), boed y newidiadau'n cael eu hachosi gan ffactorau sy'n benodol i'r offeryn unigol neu'r sawl a'i cyflwynodd neu ffactorau sy'n effeithio ar bob offeryn o'r fath yn y farchnad.

Mae'r Gronfa'n agored i risg prisiau cyfranddaliadau. Mae hyn yn codi o fuddsoddiadau a ddelir gan y Gronfa ble bo ansicrwydd ynghylch eu pris yn y dyfodol. Mae pob buddsoddiad gwarantau yn cyflwyno risg o golli cyfalaf. Ac eithrio cyfranddaliadau a werthir am bris is, pennir y risg fwyaf sy'n deillio o offerynnau ariannol gan werth teg yr offerynnau ariannol. Mae'r colledion posib yn sgil cyfranddaliadau a werthir am bris is yn anghyfyngedig.

Mae rheolwyr buddsoddi'r Gronfa'n lliniaru'r perygl pris hwn trwy amrywio a dewis gwarantau a theclynnau ariannol eraill sy'n cael eu monitro gan y Cyngor i sicrhau ei fod o fewn y cyfyngiadau a nodir yn strategaeth y Gronfa fuddsoddi.

Risg prisiau eraill – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol a'r enillion ar fuddsoddiadau a ddisgwylir yn ystod y flwyddyn ariannol, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi'r Gronfa, mae'r Cyngor wedi pennu bod y newidiadau a ganlyn yn risg pris y farchnad yn rhesymol bosib ar gyfer cyfnod adrodd 2019/20.

Gan ddilyn dadansoddiad o ddata hanesyddol ar enillion ar fuddsoddiadau, mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae newidiadau pris posib wedi cael eu pennu ar gyfer y gwahanol gategoriâu o asedau sy'n cael ei ddal gan y Gronfa. Mae'r cyfraddau i'w defnyddio ar gyfer categorïau asedau'r Gronfa fel a ganlyn:

Math o ased	Newid posib yn y farchnad (+/-)	
	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2020
	%	%
Ecwiti'r DU	16.6	27.5
Ecwiti Byd-eang	16.9	28.0
Ecwiti Marchnadoedd sy'n datblygu	25.3	25.4
Ecwiti Preifat	28.3	28.4
Incwm Sefydlog wedi eu pwlio	3.0	3.9
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	20.1	20.1
Eiddo	14.3	14.2
Arian	0.0	0.0
Y Gronfa Gyfan	12.3	18.9

Mae'r anweddolrwydd a nodir uchod yn gyson ag un gwyrriad safonol yn newid gwerth yr asedau dros y tair blynedd ddiweddaraf. Mae cyfanswm anwadalrwydd y gronfa yn ystyried y rhyngweithiadau disgwylidig rhwng y gwahanol ddosbarthiadau asedau a ddangosir, yn seiliedig ar gyfnewidioldeb sylfaenol a chydberthynas yr asedau, yn unol â theori portffolio amrywiant cymedrig.

NODYN 18 – NATUR A GRADDAFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Pe byddai pris buddsoddiadau'r Gronfa ar y farchnad wedi cynyddu/gostwng yn unol â'r uchod, byddai'r newid ym mhreis y farchnad yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion wedi bod fel a ganlyn:

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2020 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti DU	274,417	27.5	349,881	198,952
Cronfeydd Ecwiti Tramor	1,025,335	28.0	1,312,428	738,241
Cronfeydd Ecwiti Preifat	112,661	28.4	144,544	80,778
Cronfa Incwm Sefydlog	280,279	3.9	291,210	269,348
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	44,569	20.1	53,528	35,611
Cronfeydd Eiddo	191,255	14.2	218,414	164,097
Arian	9,821	0.0	9,821	9,821
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	1,938,337	18.9*	2,304,683	1,571,991

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 18.9% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Math o ased	Gwerth fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Canran newid %	Gwerth ar ôl cynnydd £'000	Gwerth ar ôl gostyngiad £'000
Cronfeydd Ecwiti	1,444,431	16.8	1,687,566	1,201,297
Cronfeydd Ecwiti Preifat	107,218	28.3	137,561	76,875
Cronfa Incwm Sefydlog	285,250	3.0	293,808	276,693
Buddsoddiadau Amgen (Isadeiladedd)	38,395	20.1	46,112	30,678
Cronfeydd Eiddo	179,301	14.3	204,941	153,661
Arian	26,752	0.0	26,752	26,752
Cyfanswm asedau sydd ar gael i dalu buddion	2,081,347	12.3*	2,343,597	1,819,098

* Mae gwerth yr holl gronfa yn y tabl uchod yn seiliedig ar 12.3% yn hytrach na cyfanswm y math o asedau unigol.

Risg cyfraddau llog

Mae'r Gronfa'n buddsoddi mewn asedau ariannol yn bennaf er mwyn cael enillion ar fuddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau hyn yn agored i risgiau cyfraddau llog, sy'n cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau llog y farchnad.

Mae cyfradd llog y Gronfa'n cael ei monitro'n gyson, yn unol â strategaeth rheoli risg y Gronfa, yn cynnwys monitro pa mor agored ydyw i'r cyfraddau llog ac asesiad o'r gwir gyfraddau llog yn erbyn y meincnodau perthnasol.

Gweler pa mor agored yn uniongyrchol yw'r Gronfa i newidiadau mewn cyfraddau llog fel ar 31 Mawrth 2019 a 31 Mawrth 2020 isod. Mae'r ffigyrau isod yn cyflwyno'r gyfradd llog yn seiliedig ar werth teg yr asedau ariannol gwaelodol:

Math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2020 £'000
Arian a chyfwerthoedd arian	22,614	8,100
Balansau arian parod	538	783
Cronfa Incwm Sefydlog	285,251	280,279
Cyfanswm	308,403	289,162

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Dadansoddiad sensitifrydd risg cyfraddau llog

Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall cyfraddau llog amrywio ac effeithio ar incwm i'r Gronfa a gwerth yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion. Mae newid 1% mewn cyfraddau llog yn gyson â lefel y sensitifrydd a ddefnyddiwyd fel rhan o strategaeth rheoli risg y Gronfa. Mae'r dadansoddiad isod yn rhagdybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau cyfnewid, yn parhau'n gyson, ac mae'n dangos yr effaith yn ystod y flwyddyn ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion o newid o +/- 1% mewn cyfraddau llog:

Math o ased	Swm cario fel	Newid yn y flwyddyn yn	
	ar 31 Mawrth	yr asedau net sydd ar	
	2020	+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	8,100	81	(81)
Balansau arian parod	783	8	(8)
Cronfa Incwm Sefydlog *	280,279	33,633	(33,633)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	289,162	33,722	(33,722)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Math o ased	Swm cario fel	Newid yn y flwyddyn yn	
	ar 31 Mawrth	yr asedau net sydd ar	
	2019	+1%	-1%
	£'000	£'000	£'000
Arian a chyfwerthoedd arian	22,614	226	(226)
Balansau arian parod	538	5	(5)
Cronfa Incwm Sefydlog *	285,251	34,230	(34,230)
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	308,403	34,461	(34,461)

* Nid yw newid 1% ar gyfradd llog yn cael effaith uniongyrchol ar warantau llog sefydlog ond mae'n cael effaith rhannol fel y cyfrifir yn y tablau uchod.

Minimol fyddai'r effaith wedi bod o newid 1% mewn cyfraddau llog ar y llog a dderbyniwyd gan mai 1.53% oedd cyfartaledd y gyfradd llog a dderbyniwyd ar arian yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfanswm llog o £266,995 am y flwyddyn.

Nid yw cynnydd 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio'r llog a dderbynnir ar warantau llog sefydlog ond byddai'n lleihau'r gwerth teg, fel y dangosir yn y tablau uchod. Nid yw newidiadau mewn cyfraddau llog yn effeithio y gwerth arian / arian a'u cyffelyb ond byddai'n effeithio'r llog a dderbynnir ar y balansau.

Mae newidiadau i werth teg yr asedau ac incwm a dderbynnir o fuddsoddiadau yn cael effaith ar yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion ond fel y nodir uchod nad yw'n cael effaith sylweddol ar y Gronfa.

Risg arian tramor

Mae risg arian yn cynrychioli'r risg y bydd gwerth teg llif arian offeryn ariannol yn y dyfodol yn amrywio yn sgil newidiadau yng nghyfraddau cyfnewid arian tramor. Mae'r Gronfa'n agored i risg arian ar offerynnau ariannol sy'n cael eu cynrychioli mewn unrhyw arian ac eithrio arian swyddogaethol y Gronfa (£DU). Mae'r Gronfa'n dal asedau sy'n cael eu cynrychioli mewn arian ac eithrio £DU.

NODYN 18 – NATUR A GRADDAFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae gan y Gronfa ymrwymiadau ecwiti preifat ac is adeiladwaith mewn arian tramor, (£284 miliwn a \$88.6 miliwn). Mae'r ymrwymiadau hyn yn cael eu tynnu i lawr ar gais y rheolwr buddsoddi dros nifer o flynyddoedd. Gweler yr ymrwymiadau cyfredol sy'n aros yn Nodyn 25. Y risg dan sylw yw y bydd y bunt yn wan o'i chymharu â'r ddoler a'r ewro pan fydd yr ymrwymiadau'n cael eu tynnu i lawr ac y bydd yn cryfhau pan fo'r Gronfa wedi'i chyllido'n llawn. Mae'r Gronfa wedi bod yn ariannu'r ymrwymiadau ers 2005 felly mae'r ymrwymiadau wedi'i gydbwysu dros gyfnod maith o amser.

Mae cyfradd cyfnewid arian y Gronfa'n cael ei gyfrifo ar sail anweddolrwydd yr arian tramor fyddai'n effeithio ar werth y buddsoddiadau ac unrhyw arian fyddai'n cael ei ddal yn yr arian tramor hynny.

Mae'r tabl a ganlyn yn crynhoi pa mor agored yw'r Gronfa i newidiadau mewn arian fel ar 31 Mawrth 2020 ac fel ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol:

Agored i newidiadau mewn arian – math o ased	Fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Fel ar 31 Mawrth 2020 £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	1,119,701	1,025,335
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	285,250	280,279
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac isadeiladedd)	145,613	157,230
Eiddo tramor	1,000	226
Arian tramor	0	0
Cyfanswm yr asedau tramor	1,551,564	1,463,070

Risg arian tramor – dadansoddiad sensitifrwydd

Yn dilyn dadansoddi data hanesyddol mewn ymgynghoriad ag ymgynghorwyr buddsoddi y Gronfa, mae'r anweddolrwydd sy'n gysylltiedig â newidiadau mewn cyfraddau cyfnewid arian tramor wedi cael eu cyfrifo wrth ddefnyddio anweddolrwydd hanesyddol yr arian tramor a'r symiau cymharol ym muddsoddiadau'r Gronfa.

Ystyrir bod newid o 10% yn yr arian tramor yn rhesymol yn seiliedig ar ddadansoddiad ymgynghorwyr buddsoddi analytig y Gronfa o newidiadau hanesyddol hirdymor yn y cyfraddau cyfnewid ar ddiwedd y mis dros gyfnod treigl o 36 mis hyd at 31 Mawrth 2020. Y canran cyfatebol ar gyfer y flwyddyn yn diweddu ar 31 Mawrth 2019 oedd 10%. Mae'r dadansoddiad yn tybio bod pob newidyn arall, yn enwedig cyfraddau llog, yn parhau'n gyson.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r tablau isod yn dangos dadansoddiad o ddatguddiad y Gronfa at arian tramor unigol fel ar 31 Mawrth 2020 ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol cynt:

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2020 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	1,025,335	1,127,868	922,801
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	280,279	308,307	252,251
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	157,230	172,953	141,507
Eiddo tramor	226	249	204
Arian tramor	0	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,463,070	1,609,377	1,316,763

Agored i newidiadau mewn arian tramor – math o ased	Swm cario fel ar 31 Mawrth 2019 £'000	Newid yn y flwyddyn yn yr asedau net sydd ar gael i dalu buddion	
		Gwerth ar gynnydd £'000	Gwerth ar leihad £'000
Ecwiti tramor a byd-eang	1,119,701	1,231,671	1,007,731
Cronfa Incwm Sefydlog byd-eang	285,250	313,776	256,726
Buddsoddiadau amgen (ecwiti preifat ac is adeiladwaith)	145,613	160,174	131,052
Eiddo tramor	1,000	1,100	900
Arian tramor	0	0	0
Cyfanswm y newid yn yr asedau sydd ar gael	1,551,564	1,706,721	1,396,409

b) Risg credyd

Mae risg credyd yn cynrychioli'r risg y bydd gwrth barti i drafodion neu offeryn ariannol yn methu â gwireddu goblygiad ac yn creu colled ariannol i'r Gronfa o ganlyniad i hynny. Yn gyffredinol, mae gwerth buddsoddiadau ar y farchnad yn adlewyrchu asesiad o gredyd wrth eu prisio ac felly darperir ar gyfer y risg o golled yng ngwerth cario asedau ariannol ag ymrwymadau'r Gronfa.

Yn ei hanfod, mae portffolio buddsoddi cyfan y Gronfa'n agored i beth risg credyd. Fodd bynnag, mae dewis gwrth bartion, broceriaid a sefydliadau ariannol o ansawdd uchel yn isafu'r risg credyd a allai godi yn sgil methiant i setlo trafodion yn brydlon.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Gweler isod meincnod ar gyfer y canran o'r cronfeydd a ddelir gan y rheolwyr buddsoddi:

Rheolwr Buddsoddi	Canran o'r Portffolio
BlackRock	29.5%
Fidelity	10.0%
Veritas	28.0%
Insight	15.0%
Eiddo (UBS, Threadneedle, Lothbury, BlackRock)	10.0%
Partners Group	7.5%

Mae'r holl fuddsoddiadau a ddelir gan reolwyr buddsoddi'n cael eu dal yn enw'r Gronfa Bensiwn felly, os yw'r rheolwr buddsoddi'n methu, nid yw buddsoddiadau'r Gronfa yn cael eu cyfrif yn rhan o'i asedau.

Cynrychiolir risg credyd contract gan y taliad net neu'r enillion sy'n aros. Mae'r risg weddilliol yn fân yn sgil yr amrywiol bolisiau yswiriant a ddelir i ymdrin â gwrth bartion sy'n diffygdalu.

Er mwyn uchafu'r dychweliadau o Fuddsoddiadau Tymor Byr ac Adnau Arian, mae'r Cyngor yn buddsoddi unrhyw arian gwarged dros dro yn ei gyfrifon banc gydag unrhyw arian gwarged dros ben yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn. Telir rhaniad priodol o'r llog a enillir i'r Gronfa Bensiwn a rhennir unrhyw golledion wrth fuddsoddi ar sail yr un gyfran. Oherwydd natur y trefniadau banc nid yw unrhyw arian gwarged yng nghyfrifon banc y Gronfa Bensiwn yn cael ei drosglwyddo i gyfrifon banc y Cyngor. Am fod y buddsoddiadau tymor byr yn cael eu gwneud mewn enw Cyngor Gwynedd maent yn dangos yn llawn ar fantolen y Cyngor. Efen y Gronfa Bensiwn o'r buddsoddiadau tymor byr a'r adnau arian ar 31 Mawrth 2020 oedd £8.2m (£22.6m ar 31 Mawrth 2019).

Ni adneuir arian mewn banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn cael eu graddio o ran statws credyd yn annibynnol, a'u bod yn bodloni meini prawf credyd y Cyngor. Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi gosod cyfyngiadau ar y ganran uchaf o adneuron y gellir eu gwneud mewn unrhyw ddsbarth o sefydliad ariannol penodol. Hefyd, mae'r Cyngor yn buddsoddi canran a gytunwyd o gronfeydd yn y marchnadoedd arian er mwyn cael buddsoddiadau amrywiol. Mae'r cronfeydd marchnad arian a ddewiswyd oll wedi derbyn statws credyd AAA gan asiantaeth statws credyd blaenllaw. Cred y Cyngor ei fod wedi rheoli pa mor agored ydyw i risg credyd a dim ond un profiad o ddiffygdalu neu adneuron nad oes modd eu hadennill sydd ganddo, sef pan roddwyd Banc Heritable yn nwylo'r gweinyddwyr yn 2008. Gweler manylion llawn yn Nodyn 28.

NODYN 18 – NATUR A GRADDDFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Nid yw cyflogwyr y Gronfa'n cael eu hasesu ar hyn o bryd ar gyfer eu statws credyd neu ar gyfer y cyfyngiadau credyd unigol sydd wedi'u gosod. Mae risg yn bodoli na ellir casglu cyfraniadau gan gyflogwyr ble nad oes ganddynt unrhyw aelodau sy'n cyfrannu (e.e. y risg sy'n gysylltiedig â chyflogwyr gyda nifer fechan o aelodau sy'n dewis peidio â chyfrannu), felly mae'r Awdurdod Gweinyddu'n monitro newidiadau mewn aelodaeth bob blwyddyn.

Bydd angen i gyflogwyr newydd sy'n dod yn rhan o'r Gronfa gytuno i ddarparu bond neu gael gwarant i leihau'r risg o golledion ariannol i'r Gronfa yn y dyfodol pe na fyddai'r cyflogwr dan sylw'n medru bodloni ei hymrwymiaid pensiwn pe byddai'n ymadael â'r Gronfa. Fel y dangosir yn Nodyn 26 mae dau gyflogwr wedi darparu bondiau. Bydd unrhyw ymrwymiaid eraill ar y Gronfa yn y dyfodol o ganlyniad i gyflogwr yn ymadael yn cael eu cario gan y Gronfa a'u rhannu dros yr holl gyflogwyr. Gwneir hyn i sicrhau bod y cyfnodau a'r symiau adfer actiwaraid yn cael eu cadw ar lefel y gall cyflogwyr llai ymdopi â hi.

Mae'r risg wedi cynyddu yn sgil dyfarniad cyfreithiol diweddar, fydd o bosib yn pennu na ellir codi cyfraniadau ar gyflogwyr nad oes ganddynt aelodau sy'n cyfrannu dan Reoliadau Gweinyddu'r CPLIL. Fodd bynnag, nid yw'r dyfarniad hwn yn effeithio ar allu'r Gronfa i gasglu cyfraniadau yn dilyn prisiad ymadael dan Reoliad 38(2). Gellir rhoi cyfarwyddyd i'r Actiwari ystyried adolygu'r cyfraddau a'r dystysgrif Addasiadau i gynyddu cyfraniadau cyflogwr dan Reoliad 38 Rheoliadau CPLIL (Gweinyddu) 2008, rhwng y prisiad a gynhelir teirblynyddol.

c) Risg hylifedd

Mae'r risg hylifedd yn cynrychioli'r risg na fydd modd i'r Gronfa fodloni ei oblygiadau ariannol wrth iddynt ddod yn ddyledus. Felly, mae'r Cyngor yn cymryd camau i sicrhau bod gan y Gronfa Bensiwn ddigon o adnoddau arian parod i fodloni ei hymrwymiaid i dalu pensiynwyr ac i fodloni ymrwymiaid buddsoddi.

Mae gan yr Awdurdod Gweinyddol system llif arian sy'n ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pe bai ei angen. Yn ogystal, mae'r cyfraniadau cyfredol a dderbynnir gan gyflogwyr ac aelodau yn cyfrannu'n llawer mwy na'r hyn a delir allan mewn buddion. Buddsoddir yr arian parod dros ben ac ni ellir ei dalu'n ôl i gyflogwyr. Mae Actiwari'r Gronfa yn sefydlu'r cyfraniadau y dylid eu talu fel y gellir bodloni holl rwymedigaethau'r dyfodol.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar y swm y gall cyfrif banc y Gronfa Bensiwn ei ddal. Dylai'r symiau a ddelir yn y cyfrif hwn fodloni anghenion hylifedd arferol y Gronfa. Mae unrhyw arian dros ben dros dro yn cael ei fuddsoddi gan yr Awdurdod Gweinyddol yn unol â'r Datganiad Strategaeth Rheoli'r Trysorlys er mwyn darparu incwm ychwanegol i'r Gronfa Bensiwn. Buddsoddir arian parod dros ben yn unol â'r Datganiad Egwyddorion Buddsoddi.

Yn ogystal, mae gan y Gronfa fynediad at gyfleuster gorddrafft trwy drefniadau cyfrifon banc grŵp yr Awdurdod Gweinyddol. Dim ond i fodloni gwahaniaethau amseru tymor byr ar daliadau pensiwn y defnyddir y cyfleuster hwn. Gan mai benthyciadau byrdymor eu natur fyddai'r rhain, ystyrir bod pa mor agored i risg credyd yw'r Gronfa yn hyn o beth yn ddibwys.

NODYN 18 – NATUR A GRADDFFA'R RISGIAU SY'N CODI O OFFERYNNAU ARIANNOL (parhad)

Mae'r Gronfa'n diffinio asedau hylifol fel asedau y gellir eu trosglwyddo'n arian parod o fewn tri mis. Asedau anhylif yw'r asedau fydd yn cymryd cyfnod hwy na thri mis i'w trosglwyddo'n arian parod. Ar 31 Mawrth 2020, roedd gwerth yr asedau anhylif yn £348m, sy'n cynrychioli 18.0% o gyfanswm asedau'r Gronfa (31 Mawrth 2019: £325m, a oedd yn cynrychioli 15.6% o gyfanswm asedau'r Gronfa).

Mae rheolwyr yn paratoi rhagolygon llif arian cyfnodol er mwyn deall a rheoli amseriad llif arian y Gronfa. Mae lefel strategol briodol y balans arian parod i'w ddal yn ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi'r Gronfa.

Mae'r holl rwymedigaethau ariannol ar 31 Mawrth 2020 yn ddyledus o fewn blwyddyn, yn yr un modd ag ar 31 Mawrth 2019.

Risg ail ariannu

Y risg allweddol yw y bydd y Cyngor wedi'i rwymo i ailgyflenwi cyfran sylweddol o offerynnau ariannol ei Gronfa Bensiwn pan fo cyfraddau llog yn anffafriol. Nid oes gan y Gronfa unrhyw offerynnau ariannol sydd â risg ail ariannu'n rhan o'i strategaethau rheoli trysorlys a buddsoddi.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO

Yn unol â Rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Gweinyddu) 2008, mae actiwari'r Gronfa yn ymgymryd â phrisiad teirblynyddol er mwyn sefydlu'r gyfradd cyfraniadau i gyflogwyr ar gyfer y tair blynedd i ddod. Cynhaliwyd y prisiad diwethaf fel ar 31 Mawrth 2019.

Disgrifiad o'r Polisi Cyllido

Amlinellir y polisi cyllido yn Natganiad Strategaeth Cyllido, yr Awdurdod Gweinyddu, gafodd ei adolygu fel rhan o Brisiad 2019.

Mae elfennau allweddol y polisi cyllido fel a ganlyn:

- sicrhau hydaledd hirdymor y Gronfa dros y tymor hir. Bydd hyn yn sicrhau bod digon o arian ar gael i gwrdd a buddion holl aelodau/dibynyddion wrth iddynt ddod yn daladwy.
- sicrhau bod cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr yn weddol sefydlog os yw'n rhesymol i wneud hynny.
- lleihau'r cyfraniadau ariannol tymor hir mae'r cyflogwyr yn talu i'r Cynllun drwy adnabod y cysylltiad rhwng asedau a rhwymedigaethau a mabwysiadu strategaeth fuddsoddi sy'n cydbwysu risg ac elw.
- i adlewyrchu nodweddion gwahanol y gwahanol gyflogwyr i bennu cyfraddau cyfraniadau drwy gael strategaeth gyllido clir a thryloyw sy'n dangos sut y gall pob cyflogwr gyfarfod a'u rhwymedigaethau dros y blynyddoedd i ddod.
- defnyddio mesurau rhesymol i leihau'r risg i gyflogwyr eraill ac yn benodol i'r rhai sy'n talu'r Dreth Cyngor yn sgil cyflogwyr yn diffyg dalu ei rhwymedigaethau pensiwn.

Amlinella'r Datganiad Strategaeth Cyllido sut mae'r Awdurdod Gweinyddu yn ceisio cydbwysu'r nodau croestynnol o ddiogelu hydaledd y Gronfa a chadw cyfraniadau cyflogwyr yn sefydlog.

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

O ran cyflogwyr oedd â chyfamod digon cryf yn ôl yr Awdurdod Gweinyddu, mae cyfraniadau wedi cael eu sefydlogi yn is na'r gyfradd ddamcaniaethol sydd ei hangen i sicrhau bod eu cyfran nhw o'r Gronfa yn dychwelyd i gael ei ariannu'n llawn dros 17 mlynedd os yw'r rhagdybiaethau prisio yn cael eu cadarnhau. Defnyddiwyd dull modelu ymrwymadau asedau sy'n dangos os caiff y cyfraddau cyfrannu hyn eu talu a bod newidiadau cyfraniadau yn y dyfodol yn cael eu cyfyngu fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido, fod yna siawns gwell na 70% o hyd y bydd y Gronfa yn dychwelyd i ariannu'n llawn dros y 17 mlynedd.

Sefyllfa Gyllido ar adeg y Prisiad Cyllido Ffurfiol Diwethaf

Cynhaliwyd y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar dan Reoliad 62 Rheoliadau (Gweinyddol) Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 ar 31 Mawrth 2019. Datgelodd y prisiad hwn fod asedau'r Gronfa, oedd wedi'u prisio'n £2,081 miliwn ar 31 Mawrth 2019, yn ddigon i dalu 108% o'r ymrwymadau (h.y. gwerth cyfredol y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo) oedd wedi'u cronni hyd at y dyddiad hwnnw. O ganlyniad, y gwarged ym mhrisiad 2016 oedd £156 miliwn.

Gosodwyd allan cyfraniad pob cyflogwr yn y prisiad, gyda'r nod o gyflawni cyllido llawn o fewn gorwel amser a thebygolrwydd a fesurwyd yn unol â'r Datganiad Strategaeth Cyllido. Cafodd cyfraniadau cyflogwyr unigol am y cyfnod 1 Ebrill 2020 i 31 Mawrth 2023 eu pennu yn unol â pholisi cyllido'r Gronfa fel y nodir yn y Datganiad Strategaeth Cyllido.

Prif Rhagdybiaethau Actwaraidd a'r Dull a ddefnyddiwyd i Brisio'r Ymrwymadau

Disgrifir y manylion llawn am y dulliau a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn yr adroddiad prisio dyddiedig 31 Mawrth 2020.

Dull

Aseswyd yr ymrwymadau drwy ddefnyddio dull buddion cronodig sy'n ystyried aelodaeth bensiynadwy hyd at y dyddiad prisio, ac yn ystyried cynnydd disgwylidig mewn cyflog yn y dyfodol, ymddeoliad neu ddyddiad disgwylidig cynharach o adael aelodaeth bensiynadwy.

Rhagdybiaethau

Dilynwyd dull sy'n gysylltiedig â'r farchnad i brisio'r ymrwymadau er mwyn sicrhau cysondeb gyda phrisiad o asedau'r Gronfa o'u gwerth ar y farchnad.

Roedd y rhagdybiaethau ariannol allweddol a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2019 fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau Ariannol	31 Mawrth 2019
Cyfradd disgownt	3.9%
Cynnydd mewn cyflog	2.6%
Cynnydd mewn pensiwn	2.3%

Y rhagdybiaeth demograffig allweddol oedd yr ystyriaeth a roddwyd i hirhoedledd. Mae'r rhagdybiaethau disgwylidig oes yn seiliedig ar *VitaCurves* y Gronfa gyda gwelliannau yn unol a model CMI 2018, sy'n tybio bod y gyfradd bresennol o welliannau wedi cyrraedd y brig a bydd yn cydgyfeirio at gyfradd hirdymor o 1.25% y flwyddyn. Yn seiliedig ar y rhagdybiaethau hyn, mae'r disgwylidig oes gyfartalog yn y dyfodol i oed 65 fel a ganlyn:

NODYN 19 – TREFNIADAU CYLLIDO (parhad)

Rhagdybiaethau marwolaeth yn 65 mlwydd oed	Gwryw Blynyddoedd	Benyw Blynyddoedd
Pensiynwyr cyfredol	21.3	23.4
Pensiynwyr y dyfodol (45 oed ym mhrisiad 2019)	22.2	25.1

Mae copiau o adroddiad Prisiad 2019 a'r Datganiad Strategaeth Cyllido ar gael ar wefan y Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwnwynedd.cymru

Profiad yn ystod y Cyfnod ers 31 Mawrth 2019

Amharwyd ar farchnadoedd gan COVID 19 a arweiniodd at amodau anodd tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol. O ganlyniad, mae lefel ariannu'r Gronfa ar 31 Mawrth 2020 wedi gostwng yn erbyn yr hyn a adroddwyd yn y prisiad ffurfiol blaenorol.

Cynhelir y prisiad actiwaraidd nesaf fel ar 31 Mawrth 2022. Adolygir y Datganiad Strategaeth Cyllido ar yr un adeg.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI'U HADDO

Yn ogystal â'r prisiad cyllido teirblynyddol, mae'r actiwari hefyd yn cynnal prisiad o rwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar SCC19 bob blwyddyn gan ddefnyddio'r un data sylfaenol â'r prisiad cyllido wedi'i dynnu ymlaen i'r flwyddyn ariannol gyfredol, gan ystyried y newidiadau yn niferoedd yr aelodau a diweddarau rhagdybiaethau ar gyfer y flwyddyn gyfredol. Nid yw'r gwerthusiad yn cael ei ymgymryd yn yr un modd a ddefnyddir ar gyfer gosod cyfraddau cyfrannu i'r Gronfa, ac nid yw cyfrifon y Gronfa yn ystyried rhwymedigaethau talu pensiynau na buddion eraill yn y dyfodol.

Er mwyn asesu gwerth y buddion yn seiliedig ar hyn, mae'r actiwari wedi diweddarau'r rhagdybiaethau actiwaraidd (gweler isod) o'r rhai a ddefnyddir er dibenion cyllido (gweler Nodyn 19) a hefyd mae wedi'u defnyddio i ddarparu'r adroddiadau SCC19 ac SAA102 ar gyfer cyflogwyr unigol yn y Gronfa. Yn ogystal, mae'r actiwari wedi priso buddion salwch a marwolaeth yn unol â SCC19.

Roedd gwerth cyfredol actiwaraidd y buddion ymddeol sydd wedi'u haddo ar 31 Mawrth 2019 ac 2020, fel a ganlyn:

Rhagdybiaethau	31 Mawrth 2019 £m	31 Mawrth 2020 £m
Aelodau Gweithredol	1,674	1,279
Aelodau Gohiriedig	434	445
Pensiynwyr	722	809
Cyfanswm	2,830	2,533

Fel y nodir uchod mae'r ymrwymadau uchod wedi'u cyfrifo'n seiliedig ar SCC19 ac felly maent yn wahanol i ganlyniadau'r prisiad cyllido teirblynyddol a gynhaliwyd yn 2019 (gweler Nodyn 19) gan fod SCC 19 yn nodi cyfradd ddisgownt yn hytrach na chyfradd sy'n adlewyrchu cyfraddau'r farchnad.

NODYN 20 – GWERTH CYFREDOL ACTIWARAIDD Y BUDDION YMDDEOL SYDD WEDI’U HADDO (parhad)

Y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd

Defnyddiwyd y tybiaethau ariannol sydd yn cael eu mabwysiadu ar gyfer adroddiad SCC19 yr Awdurdod Gweinyddol fel y ganlyn:

	31 Mawrth 2019	31 Mawrth 2020
Rhagdybiaeth	%	%
Cyfradd cynnydd mewn pensiwn	2.5	1.9
Cyfradd cynnydd mewn cyflog	2.5	2.2
Cyfradd ddisgownt	2.4	2.3

Defnyddiwyd yr un dybiaeth hirhoedledd fel ar gyfer asesu'r sefyllfa cyllido fel y dangosir yn Nodyn 19 uchod.

Mae'r rhagdybiaeth cymudiad yn caniatáu i bensiynwyr y dyfodol dewis cyfnewid pensiwn am arian parod di-dreth ychwanegol o hyd at 50% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth cyn Ebrill 2008 a 75% o gyfyngiadau Cyllid a Thollau EM am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008.

Mae'r sensitifrwydd ynghylch y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd i fesur rhwymedigaethau wedi'u nodi isod:

Sensitifrwydd i'r Rhagdybiaethau am y flwyddyn sy'n gorffen 31 Mawrth 2020	Amcan % y Cynnydd mewn Rhwymedigaethau	Amcan Swm Ariannol
	%	£m
0.5% y.f. o gynnydd mewn chwyddiant pensiwn	9	83
0.5% y.f. o gynnydd mewn cyflog	1	12
0.5% y.f. o leihad yn y gyfradd ddisgownt	10	97

Y brif ragdybiaeth demograffig yw'r tybiaeth hirhoedledd. At ddibenion sensitifrwydd, amcangyfrifir y byddai cynnydd o flwyddyn yn y disgwyliad oes yn cynyddu y rhwymedigaeth rhwng 3-5%.

NODYN 21 – ASEDAU CYFREDOL

31 Mawrth 2019		31 Mawrth 2020
£'000		£'000
1,227	Cyfraniadau sy'n ddyledus – gweithwyr	403
3,682	Cyfraniadau sy'n ddyledus – cyflogwyr	1,234
1,704	Amrywiol ddyledwyr	2,192
6,613	Cyfanswm dyledwyr	3,829
22,613	Arian	8,100
29,226	Cyfanswm	11,929

NODYN 22 – YMRWYMIADAU CYFREDOL

31 Mawrth 2019 £'000		31 Mawrth 2020 £'000
1,922	Amrywiol gredydwy	1,828
967	Buddion sy'n daladwy	1,062
2,889	Cyfanswm	2,890

NODYN 23 – CYFRANIADAU GWIRFODDOL YCHWANEGOL (AVC)

Mae gwerth y cronfeydd ar y farchnad wedi'i nodi isod:

	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2019 £'000	Gwerth ar y Farchnad 31 Mawrth 2020 £'000
Clerical Medical	3,851	3,674
Utmost Life	203	193
Standard Life	61	5
Cyfanswm	4,115	3,872

Talwyd cyfraniadau AVC yn uniongyrchol i'r rheolwyr fel a ganlyn:

	2018/2019 £'000	2019/2020 £'000
Clerical Medical	613	601
Standard Life	14	10
Cyfanswm	627	611

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Cyngor Gwynedd

Cyngor Gwynedd sy'n gweinyddu Cronfa Bensiwn Gwynedd. O ganlyniad, mae perthynas gref rhwng y Cyngor a'r Gronfa Bensiwn.

Cafodd y Cyngor gostau o £1,275,899 (£1,152,315 yn 2018/19) mewn perthynas â gweinyddu'r Gronfa ac yn dilyn hynny, cafodd ad-daliad am y costau hyn gan y Gronfa. Yn ogystal, y Cyngor yw un o gyflogwyr mwyaf aelodau'r Gronfa a chyfrannodd £27.06m tuag at y Gronfa yn 2019/20 (£22.41m yn 2018/19). Ar ddiwedd y flwyddyn £0.49m oedd dyled y Cyngor i'r Gronfa yn bennaf mewn perthynas â llôg a dalwyd ar fuddsoddiadau'r gronfa bensiwn a chyfraniadau ar gyfer Mawrth 2020 a £1.24m oedd dyled y Gronfa i'r Cyngor yn bennaf mewn perthynas ag ad-daliadau gan y Cyngor.

NODYN 24 – TRAFODION PARTÏON CYSYLLTIEDIG (parhad)

Mae gan Gronfa Bensiwn Gwynedd ddau gyfrif banc a ddelir fel rhan o Grŵp o Gyfrifon Banc Cyngor Gwynedd. Mae'r arian parod dros ben a ddelir yn y Grŵp o Gyfrifon Banc yn cael ei fuddsoddi bob dydd. Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae Cyngor Gwynedd yn talu llog i'r Gronfa Bensiwn, yn seiliedig ar falansau dyddiol y Gronfa dros y flwyddyn. Yn ystod 2019/20, derbyniodd y Gronfa lôg o £266,995 (£166,303 yn 2018/19) gan Gyngor Gwynedd.

Llywodraethu

Roedd dau aelod o'r Pwyllgor Pensiynau yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2019/20 (yr aelodau pwyllgor J.B. Hughes a P. Jenkins). Yn ogystal, roedd aelodau'r pwyllgor S. Glyn (aelod tan 02/05/2019) S. W. Churchman, D. Cowans, A.W.Jones, P. Read, R.W. Williams ac I. Thomas yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Roedd tri aelod o'r Bwrdd Pensiwn yn derbyn buddion pensiwn o Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2019/20 (yr aelodau bwrdd A.W. Deakin (aelod tan 06/08/2019), H. E. Jones a S.Warnes). Yn ogystal, roedd aelodau Bwrdd A.LI. Evans, O. Richards, H. Trainor a S. E. Parry yn aelodau gweithredol o'r Gronfa Bensiwn.

Staff Rheoli Allweddol

Mae Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifon Awdurdodau Lleol yn eithrio awdurdodau lleol rhag gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24, ar y sail bod y gofynion datgelu ar gyfer tal swyddogion a lwfansau aelodau yn y Cod yn bodloni gofynion datgelu staff rheoli allweddol SCC24. Mae hyn hefyd yn berthnasol i gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd.

Gweler y dadleniadau gofynnol yng nghyfrifon Cyngor Gwynedd.

NODYN 25 – YMRWYMIADAU DAN GONTRACTAU BUDDSODDI

Roedd yr ymrwymadau (buddsoddiadau) cyfalaf sy'n aros ar 31 Mawrth fel a ganlyn:

	Cyfanswm ymrwymadau	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2019	Ymrwymiad ar 31 Mawrth 2020
	€'000	€'000	€'000
P.G. Direct 2006	20,000	776	776
P.G. Global Value 2006	50,000	3,477	3,477
P.G. Secondary 2008	15,000	1,960	1,960
P.G. Global Value 2011	15,000	2,096	2,096
P.G. Global Infrastructure 2012	40,000	8,147	8,147
P.G. Direct 2012	12,000	1,181	1,181
P.G. Global Value 2014	12,000	2,302	1,531
P.G. Direct Equity 2016	50,000	10,348	2,826
P.G. Global Value 2017	42,000	33,677	25,973
P.G. Global Infrastructure 2018	28,000	0	23,688
Cyfanswm Ewro	284,000	63,964	71,655
	\$'000	\$'000	
P.G. Emerging Markets 2011	7,000	1,082	1,082
P.G. Secondary 2015	38,000	24,692	18,401
P.G. Direct Infrastructure 2015	43,600	23,798	20,840
Cyfanswm Doleri	88,600	49,572	40,323

Mae 'PG' uchod yn cyfeirio at y Partners Group, mae'r rheolwr buddsoddi yn buddsoddi mewn meysydd 'amgen' (ecwiti preifat ac is adeiladwaith) ar ran y Gronfa.

Mae'r ymrwymadau hyn yn ymwneud â thaliadau galw sy'n aros ar gronfeydd partneriaethau cyfyngedig heb eu dyfynnu a ddelir yn rhan ecwiti preifat y portffolio. Mae'r symiau a 'elwir' gan y cronfeydd hyn yn afreolaidd o ran eu maint a'u hamseriad nifer o flynyddoedd o ddyddiad yr ymrwymiad gwreiddiol.

NODYN 26 - ASED AU DIBYNNOL

Mae dau o gyflogwyr sy'n gyrff a ganiateir yng Nghronfa Bensiwn Gwynedd yn dal bondiau yswiriant i'w diogelu yn erbyn y posibilrwydd o fethu â bodloni eu goblygiadau pensiwn. Llunnir y bondiau hyn o blaid y Gronfa ac ni wneir taliad ohonynt oni bai bod y cyflogwr yn diffygdalu.

NODYN 27 - YMRWYMIADAU DIBYNNOL

Nid oes unrhyw ymrwymadau dibynnol yn unol â'r eglurhad canlynol.

Achos McCloud

Mae strwythur budd-daliadau CPLIL o 1 Ebrill 2014 yn cael ei adolygu ar hyn o bryd yn dilyn i'r Llywodraeth golli'r hawl i apelio yn erbyn McCloud ac achosion llys tebyg eraill. Mae'r llysoedd wedi dyfarnu bod yr 'amddiffyniadau trosiannol' a ddyfarnwyd i rai aelodau o gynlluniau pensiwn gwasanaeth cyhoeddus pan ddiwygiwyd y cynlluniau (ar 1 Ebrill 2014 yn achos y CPLIL) yn anghyfreithlon ar sail gwahaniaethu ar sail oedran. Nid yw'r Weinyddiaeth Tai, Cymunedau a Llywodraeth Leol (MHCLG) wedi darparu unrhyw fanylion am newidiadau o ganlyniad i'r achos. Fodd bynnag, disgwylir y bydd angen newidiadau i fudd-daliadau a byddant yn debygol o gynyddu gwerth rhwymedigaethau. Ar hyn o bryd, nid yw graddfa a natur unrhyw gynydd mewn rhwymedigaethau yn hysbys, sy'n cyfyngu ar allu'r Gronfa i roi lwfans cywir.

Cyhoeddodd Bwrdd Cynghori Cynllun CPLIL (SAB) gyngor i gronfeydd LGPS ym mis Mai 2019. Gan nad oes canlyniad terfynol achos McCloud, gweithredodd Actiwari'r Gronfa yn unol â chyngor SAB ym mhriiad 2019 gan brisio holl fuddion yr aelodau yn unol â Rheoliadau CPLIL cyfredol. Mae'r Gronfa, yn unol â'r cyngor yn nodyn yr SAB, wedi ystyried sut i ganiatáu ar gyfer y risg hon wrth bennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr. Gan fod y newidiadau i'r strwythur budd-daliadau sy'n deillio o ddyfarniad McCloud yn ansicr, mae'r Gronfa wedi dewis rhoi lwfans bras trwy gynyddu'r tebygolrwydd gofynnol o lwyddiant a osodir ar gyfer cyfraddau cyfraniadau ar gyfer pob cyflogwr. Unwaith y bydd canlyniad achos McCloud yn hysbys, gall y Gronfa ailedrych ar y cyfraddau cyfrannu a osodwyd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn briodol.

Lleiafswm Cyfartal Pensiwn Gwarantedig

Cronwyd isafswm pensiwn gwarantedig (GMP) yn y CPLIL o 6 Ebrill 1978 i 5 Ebrill 1997. Yn fras, mae'r GMP yn cynrychioli'r pensiwn lleiaf y mae'n rhaid i gynllun pensiwn galwedigaethol ei roi i aelod o'r cynllun yn lle Cynllun Pensiwn y Wladwriaeth ar Sail Enillion (SERPS).

Mae GMP yn eu hanfod yn anghyfartal oherwydd nifer o ffactorau, gan gynnwys yr oeddrannau ymddeol gwahanol i ddynion (65 oed) a menywod (60 oed) a merched GMP benywaidd yn cronni ar gyfradd uwch. Er y gall hyn arwain at wahaniaethau mewn Gwerthoedd GMP, yr hyn a ystyriwyd yn fwy pwysig yw cyfanswm y mae'r aelodau'n ei dderbyn o'r CPLIL a'r wladwriaeth ac a yw hynny'n arwain at anghydraddoldeb. Yn y gorffennol, roedd y cyfrifoldeb dros dalu codiadau pensiwn blynyddol wedi'i rannu rhwng y gronfa CPLIL a'r wladwriaeth. Fodd bynnag, o ganlyniad i gyflwyno Pensiwn Gwladwriaeth Sengl newydd ym mis Ebrill 2016 daeth ansicrwydd ynghylch mynegu parhaus y swm GMP. Arweiniodd hyn at y Llywodraeth yn cyhoeddi ateb dros dro ar gyfer aelodau sy'n cyrraedd Oedran Pensiwn y Wladwriaeth rhwng 6 Ebrill 2016 a 5 Rhagfyr 2018, a gafodd ei ymestyn yn ddiweddarach i o leiaf 5 Ebrill 2021, sy'n golygu bod y gronfa CPLIL yn talu am bopeth h.y. pensiwn cychwynnol a phob cynnydd.

Mae Hymans Robertson, Actiwari'r Gronfa, wedi dweud, o ystyried bod yr ateb dros dro wedi ei ymestyn i 5 Ebrill 2021, eu bod wedi dilyn datrysiad tymor hir (h.y. ôl 2021) y Llywodraeth o drosi GMP i gynllun pensiwn ym mhriadau 31 Mawrth 2019.

NODYN 28 - COLLEDION YN SGIL AMHARIADAU

a) Amhariadau am ddyledion drwg ac amheus

Fel y esbonnir yn Nodyn 5 nid oes unrhyw amhariad wedi ei gwneud ar gyfer dyledion drwg ac amheus.

b) Amhariad yr adneuoŷn ym Manc Gwlad yr Iâ

Yn ystod 2008/09, roedd y Cyngor wedi adneuo £4m gyda Heritable Bank, banc wedi'i gofrestru yn y DU dan Gyfraith yr Alban. Roedd £565,200 o'r buddsoddiad hwnnw'n perthyn i'r Gronfa Bensiwn. Rhoddwyd y cwmni yn nwylo'r gweinyddwyr ar 7 Hydref 2008. Derbyniodd y Cyngor ddychweliad o £3,938,407, sef 98% gan y gweinyddwyr hyd at 31 Mawrth 2020. Mae'r weinyddiaeth yn parhau, ond disgwylir i'r holl swm gael ei adennill maes o law.

NODYN 29 – CYHOEDDIADAU'R GRONFA BENSIWN

Cynhyrchir Adroddiad Blynyddol ychwanegol ynghylch y Gronfa Bensiwn. Mae'r ddogfen hon yn cynnwys cyfrifon y Gronfa yn ogystal â gwybodaeth bellach ynglŷn â gweithgareddau gweinyddu a buddsoddi. Mae'n cynnwys y dogfennau canlynol:

Datganiad Strategaeth Buddsoddi

Datganiad Strategaeth Gyllido

Datganiad Polisi Llywodraethu a'r Datganiad Cydymffurfiaid a'r Drefn Llywodraethu

Datganiad Polisi Cyfathrebu

Gellir cael copiâu ar safle we'r Gronfa Bensiwn www.cronfabensiwngwynedd.cymru ar dudalen buddsoddiadau neu drwy gysylltu â Delyth Jones-Thomas ar 01286 679128.

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cronfa Bensiwn Gwynedd

Blwyddyn archwilio: 2019-20

Dyddiad cyhoeddi: Hydref 2020

Cyfeirnod y ddogfen:

Diben y ddogfen hon

Dogfen ddrafft yw hon a ddarperir yn gyfrinachol a hynny dim ond er mwyn gwirio cywirdeb a chyflawnder yr wybodaeth a geir ynddi a cheisio barn ynglŷn â'r casgliadau y daethpwyd iddynt.

Trin y ddogfen cyn ei chyhoeddi

Mae'r ddogfen hon a'r hawlfraint ynddi yn eiddo i Archwilydd Cyffredinol Cymru ac maent yn aros yn eiddo iddo. Mae'n cynnwys gwybodaeth a gafwyd gan yr Archwilydd Cyffredinol a Swyddfa Archwilio Cymru o dan swyddogaethau statudol i gyflawni swyddogaethau statudol ac at y diben hwnnw yn unig ac fe'i paratowyd fel sail i ddogfen swyddogol y gellir ei chyflwyno neu ei chyhoeddi maes o law. Gall hefyd gynnwys gwybodaeth y gallai ei datgelu heb awdurdod fod yn drosedd o dan adran 54 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Ac eithrio fel a ganiateir yn benodol gan y gyfraith, ni ellir atgynhyrchu'r ddogfen nac unrhyw gynnwys ynddi, na'u storio mewn system adalw na'u trosglwyddo ar unrhyw ffurf na thrwy unrhyw fodd, na'u datgelu wrth unrhyw un ac eithrio'r derbynydd gwreiddiol heb ganiatâd ysgrifenedig Swyddfa Archwilio Cymru ymlaen llaw. Rhaid ei diogelu bob amser i'w hatal rhag cael ei chyhoeddi neu i atal defnydd amhriodol arall o'i chynnwys. Gallai ei defnyddio neu'i datgelu heb awdurdod arwain at achos cyfreithiol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod sy'n cynnwys paragraff pwyslais mater ynghylch yr ansicrwydd prisio ar gyfer cronfeydd eiddo'r DU ar eich datganiadau ariannol. Nid oes unrhyw faterion y mae angen rhoi gwybod ichi amdanynt cyn eu cymeradwyo.

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon

Cyflwyniad	4
Effaith Covid-19 ar Archwiliad Eleni	4
Adroddiad Archwilio Arfaethedig	5
Materion Arwyddocaol	6
Argymhellion	10
Atodiadau	
Atodiad 1 – Llythyr Sylwadau Terfynol	11
Atodiad 2 – Barn Archwilio Arfaethedig	15
Atodiad 3 – Crynodeb o Gywiriadau a Wnaed	18
Atodiad 4 – Argymhellion	21

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon

Cyflwyniad

- 1 Rydym yn crynhoi prif ganfyddiadau ein harchwiliad o'ch cyfrifon ar gyfer 2019-20 yn yr adroddiad hwn.
- 2 Rydym eisoes wedi trafod y materion hyn gyda Delyth Wyn Jones-Thomas (Rheolwr buddsoddi)
- 3 Ni all archwilwyr byth roi sicrwydd cyflawn bod cyfrifon wedi'u datgan yn gywir. Yn lle hynny, rydym yn gweithio i lefel o 'berthnasedd'. Pennir y lefel hon o berthnasedd i geisio adnabod a chywiro camddatganiadau a allai arwain fel arall at gamarwain rhywun sy'n defnyddio'r cyfrifon.
- 4 Fe bennon ni lefel o £19,000,000 ar gyfer hyn yn archwiliad eleni.
- 5 Rydym bellach wedi cwblhau archwiliad eleni'n sylweddol. Mae'r gwaith canlynol yn dal heb ei gwblhau:
  - a. Cwblhau'r adolygiad digwyddiadau dilynol
  - b. Gweithdrefnau sicrhau ansawdd terfynol
  - c. Derbyn llythyr cynrychiolaeth rheolwyr wedi'i lofnodi
- 6 Yn ein barn broffesiynol ni, rydym wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol sy'n berthnasol i'n gwaith; bod yn annibynnol arnoch chi; ac, ni pheryglwyd ein gwrthrychedd mewn unrhyw ffordd. Nid oes unrhyw berthnasoedd rhyngom ni a chithau a allai danseilio ein gwrthrychedd a'n hannibyniaeth yn ein tyb ni.

Effaith Covid-19 ar Archwiliad Eleni

- 7 Mae pandemig Covid-19 wedi cael effaith arwyddocaol ar bob agwedd ar ein cymdeithas ac mae'n parhau i wneud hynny. Mae'n ofynnol eich bod yn paratoi cyfrifon ac mae'n glod sylweddol i ymrwymiad eich tîm cyfrifon eich bod wedi llwyddo i wneud hynny eleni yn wyneb yr heriau a achosir gan y pandemig hwn. Rydym yn eithriadol o ddiolchgar i broffesiynoldeb y tîm o ran y modd y gwnaethant ein cynorthwyo ni i gwblhau ein harchwiliad dan amgylchiadau mor anodd.
- 8 Nid yw'n syndod bod y pandemig wedi effeithio ar ein harchwiliad ac rydym yn crynhoi'r prif effeithiau yn **Arddangosyn 1**. Ac eithrio lle'r ydym yn gwneud argymhellion yn benodol, darperir y manylder yn **Arddangosyn 1** er gwybodaeth yn unig i'ch helpu chi i ddeall effaith pandemig Covid-19 ar broses archwilio eleni.

Arddangosyn 1 – effaith Covid-19 ar archwiliad eleni

Amserlen	<ul style="list-style-type: none"> • Newidiwyd y terfyn amser ar gyfer cwblhau eich cyfrifon. • Rydym yn disgwyl i'ch adroddiad archwilio gael ei lofnodi yn Hydref 2020.
Llofnodion electronig	Gall y corff archwiliedig ac Archwilio Cymru ddefnyddio llofnodion electronig.
Tystiolaeth archwilio	Y flwyddyn yma profwyd profion cyfnodolion a thaliadau budd-dal o bell. Fel arfer, cwblheir hyn yn ystod ymweliad safle gan y tîm archwilio.
Arall	Fe wnaeth heriau eraill a wynebwyd gennym gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwyd arbenigwyr Eiddo Tiriog i gynorthwyo yn archwiliad y gronfeydd eiddo gan eu bod yn destun i ymwadiad ansicrwydd prisio materol gan y prisiwr; • Derbyn gwybodaeth gadarnhau trydydd parti gan reolwyr buddsoddi yn hwyrach na'r arfer; a • Gofynnwyd am gadarnhad banc yn wahanol yn unol â newidiadau banciau i brosesau oherwydd COVID-19.

- 9 Byddwn yn adolygu'r hyn yr ydym wedi'i ddysgu ar gyfer ein proses archwilio o bandemig Covid-19 a pha un a oes arferion arloesol y gallem eu mabwysiadu yn y dyfodol i wella'r broses honno.

Barn Archwilio Arfaethedig

- 10 Rydym yn bwriadu cyhoeddi **barn archwilio ddiamod** sydd yn cynnwys paragraff pwyslais mater ynghylch ansicrwydd prisio cronfeydd eiddo'r DU ar eich datganiadau ariannol unwaith y byddwch wedi rhoi Llythyr Sylwadau inni yn seiliedig ar yr hyn a nodir yn **Atodiad 1**.
- 11 Rydym yn cyhoeddi barn archwilio 'amodol' lle mae gennym bryderon perthnasol ynghylch rhai agweddau ar eich cyfrifon; fel arall rydym yn cyhoeddi barn ddiamod.

- 12 Mae'r Llythyr Sylwadau'n cynnwys rhai cadarnhadau y mae'n ofynnol inni eu cael gennych chi dan safonau archwilio ynghyd â chadarnhad o wybodaeth benodol arall yr ydych chi wedi'i darparu ar ein cyfer yn ystod ein harchwiliad.
- 13 Caiff ein hadroddiad archwilio arfaethedig ei nodi yn **Atodiad 2**.

Materion Arwyddocaol sy'n codi o'r Archwiliad

Camddatganiadau nas cywirwyd

- 14 Nodir isod y camddatganiadau a nodwyd yn y cyfrifon, sy'n parhau i fod heb eu cywiro:

[i] Cydraddoli GMP - Gwnaethwyd addasiadau fel rhan o Brisiad 2019 ac roedd y rhain yn gyfanswm o oddeutu £4m o rwymedigaethau ychwanegol. Mae hyn i ymwneud â 0.2% o gyfanswm y rhwymedigaethau. Nid yw'r amcangyfrif yn berthnasol ac nid yw wedi'i rannu rhwng costiau'r gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £4m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigwr hwn.

[ii] McCloud - Cadarnhaodd yr actiwari bod addasiad McCloud a gynhwyswyd yn adroddiad IAS26 eleni yn 0.5% o'r atebolrwydd gweithredol. Byddai swm o 0.5% o'r atebolrwydd (£ 1,925m) yn £ 9.625m yn seiliedig ar brisiad 31 Mawrth 2019. . Nid yw'r amcangyfrif yn berthnasol ac nid yw wedi'i rannu rhwng costiau'r gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £9.625m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigwr hwn.

[iii] Goodwin - Mae'r actiwari wedi cadarnhau bod hyn yn y camau cynnar ond ei ddealltwriaeth gychwynnol yw ei fod dim ond yn effeithio ar gyfran fach iawn o aelodau'r Gronfa. Mae dyfyniadau mewn papurau allanol yn awgrymu effeithiau awgrymedig o c0.1-0.2% o gyfanswm yr atebolrwyddau. Byddai swm o 0.2% o'r atebolrwydd yn £3.85m yn seiliedig ar brisiad 31 Mawrth 2019. Cyfanswm yw hwn ac nid yw'n seiliedig ar rannu rhwng y gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £9.625m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigwr hwn.

Nodir crynodeb o gamddatganiadau nas cywirwyd yn **Atodiad 3**.

Camddatganiadau a gywirwyd

- 15 Gwnaethwyd cywiriadau i ychwanegu datgeliadau ansicrwydd amcangyfrif ynghylch a'r cronfeydd eiddo o ganlyniad i COVID-19 ac mae'r holl gronfeydd eiddo wedi'u hailddosbarthu i asedau Lefel 3 oherwydd cyfyngiadau adbrynu.

Nodir crynodeb o gamddatganiadau a gywirwyd yn **Atodiad 3**.

Risg arwyddocaol ac ardaloedd eraill sy'n derbyn sylw archwilio

Risg archwilio ariannol	Ymateb archwilio arfaethedig
Risg arwyddocaol	
<p>Rheolwyr yn Anwybyddu Rheolaethau.</p> <p>Mae risg y bydd rheolwyr yn diystyru rheolaethau yn bresennol ym mhob endid. Am nad oes modd rhagweld sut y gallai rheolaethau gael eu diystyru yn y fath fodd, ystyrir ei bod yn risg sylweddol [ISA 240.31-33].</p>	<p>Cynhaliodd fy nhîm archwilio y profion canlynol er mwyn mynd i'r afael â'r risg sylweddol sy'n gysylltiedig â Rheolwyr yn Anwybyddu Rheolaethau:</p> <ul style="list-style-type: none"> gan ddefnyddio dull gwell o ddadansoddi data i ddadansoddi holl gofnodion dyddlyfrau i weld a oedd unrhyw nodweddion o ddiddordeb ac wedyn cynnal profion sylweddol i brofi priodoldeb y dyddlyfrau a nodwyd; adolygu'r gwaith o gynllunio a gweithredu rheolaethau dros gofnodion dyddlyfrau i'r cyfriflyfr ariannol ac amcangyfrifon cyfrifyddu; adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu i ganfod unrhyw duedd; a gwerthuso'r rhesymeg dros unrhyw drafodion sylweddol nad oes a wnelont â busnes arferol gan gynnwys rhai â phartion cysylltiedig. <p>Ni nodwyd unrhyw faterion ac eithrio'r sylw rheolaeth ynghylch y ffaith nad oedd cofnodion dyddlyfrau wedi'u hadolygu.</p>
Meysydd eraill sy'n derbyn sylw archwilio	
<p>Prisio buddsoddiadau</p> <p>Mae prisio buddsoddiadau yn ardal o ffocws oherwydd effaith COVID-19 ar ddyddiad y fantolen.</p>	<p>Cynhaliodd fy nhîm archwilio y profion canlynol er mwyn mynd i'r afael â'r meysydd eraill o sylw archwilio:</p> <ul style="list-style-type: none"> adolygwyd dyluniad a gweithrediad rheolaethau allweddol dros brisio

Meysydd eraill sy'n derbyn sylw archwilio

buddsoddiadau trwy gael adroddiadau rheoliaethau mewnol y rheolwr buddsoddi (lle'n berthnasol) a gwerthuso'r goblygiadau i'n harchwiliad o unrhyw eithriadau a nodwyd;

- cytunwyd y prisiadau diwedd blwyddyn fel yr adroddir yn y datganiadau ariannol i adroddiadau a dderbynnwyd yn uniongyrchol o'r rheolwyr buddsoddi;
- perfformwyd profion prasio annibynnol ar gyfer sampl o ddaliadau diwedd blwyddyn gan ddefnyddio gweithdrefnau megis treiglo ymlaen y prisiad o'r datganiadau ariannol archwiliedig diweddaraf y Gronfa i ddyddiad y fantolen gan ddefnyddio meincnod priodol;
- cyflogwyd arbenigwyr Eiddo Tiriog i gynorthwyo gyda archwilio'r cronfeydd eiddo; a
- sicrhawyd bod addasiadau prisiau hen priodol wedi cael eu postio i'r datganiad ariannol.

Rydym wedi cadarnhau bod yr holl brisiadau fel yr oedd ar 31 Mawrth 2020 ac nid oes unrhyw bryderon prasio hen.

Mae cronfeydd eiddo'r DU ar 31 Mawrth 2020 yn £ 191m, sy'n cynrychioli 10% o gyfanswm yr asedau. Mae'r datganiadau prasio yn cynnwys datganiad bod ansicrwydd prasio perthnasol yn gysylltiedig â chronfa eiddo'r DU. Yn unol â chanllawiau Archwilio Cymru, bydd paragraff pwyslais mater yn cael ei gynnwys yn yr adroddiad archwilio gan fod y cronfeydd eiddo yn berthnasol.

Meysydd eraill sy'n derbyn sylw archwilio

Gwnaethwyd cywiriadau i ychwanegu datgeliadau ansicrwydd amcangyfrif ynghylch a'r cronfeydd eiddo o ganlyniad i COVID-19 ac mae'r holl gronfeydd eiddo wedi'u hailddosbarthu i asedau Lefel 3 oherwydd cyfyngiadau adbrynu.

Yn ystod y flwyddyn ni chafwyd trosglwyddiadau pellach i Pwl buddsoddi Partneriaeth Pensiwn Cymru. Cyngor Sir Caerfyrddin (CSC) yw'r awdurdod lletya ar gyfer cydbwyllgor Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC). Trosglwyddodd Cronfa Bensiwn Gwynedd (CBG) (a weinyddir gan Gyngor Sir Gwynedd) arian i Gyfleoedd Byd-eang ac is-gronfeydd Twf Byd-eang PPC ym mis Ionawr 2019. Mae'r tîm archwilio sydd wedi'i leoli yn CSC wedi rhoi sicrwydd archwilio i'r timau archwilio yn y cronfeydd pensiwn eraill yng Nghymru. Maent wedi gwneud y canlynol:

- cael ac adolygu'r adroddiadau sicrwydd rheolaeth ar gyfer gweithredwr y cronfeydd, rheolwyr cronfeydd perthnasol a cheidwad y cronfeydd ac wedi dod i gasgliadau yn eu cylch;
- cadarnhau'r balansau diwedd blwyddyn ym mhob is-gronfa ecwiti; ac
- adolygu nodyn datgelu'r pwyllgor a roddwyd i bob corff gweinyddu unigol yn ogystal â chadarnhau bod y nodyn datgelu yn gyson â datganiadau ariannol y Pwyllgor ar gyfer 2019-20.

Ni nodwyd unrhyw faterion o ran y profion a gynhaliwyd arnynt.

Materion Arwyddocaol eraill sy'n codi o'r Archwiliad

16 Yn ystod yr archwiliad, rydym yn ystyried nifer o faterion sy'n ymwneud â'r cyfrifon ac yn rhoi gwybod ichi am unrhyw faterion arwyddocaol sy'n codi, gan gynnwys:

- Pryderon ynghylch yr agweddau ansoddol ar arferion cyfrifyddu ac adrodd ariannol.
- Unrhyw anawsterau arwyddocaol yn ystod yr archwiliad.
- Materion arwyddocaol a drafodwyd ac y gohebwyd yn eu cylch gyda'r rheolwyr y mae angen inni roi gwybod amdanynt i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, e.e. amodau busnes a oedd yn effeithio ar yr endid, risgiau arwyddocaol, trafodion anarferol, ffactorau a oedd yn effeithio ar werthoedd cario asedau a rhwymedigaeth, achosion o gywiro'r camdatganiadau mewn modd detholus,

pryderon ynghylch rheolwyr yn cysylltu â chyfrifwyr eraill neu drydydd partïon ynghylch materion cyfrifyddu neu archwilio.

- Unrhyw faterion eraill sy'n arwyddocaol i'r drosolwg ar y broses adrodd ariannol y mae angen inni roi gwybod amdanynt, e.e. camddatganiadau perthnasol, anghysonderau adrodd a.y.b.
- Unrhyw wendidau perthnasol a ganfuwyd mewn rheolaethau mewnol nad ydym wedi rhoi gwybod ichi amdanynt yn barod
- Unrhyw faterion eraill y mae safonau archwilio'n ei gwneud yn ofynnol eu cyfleu i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, e.e. materion sy'n ymwneud â thwyll, cydymffurfio â deddfau a rheoliadau, archwiliad o'r grŵp, peidio â datgelu gwybodaeth megis partïon cysylltiedig neu drafodion partïon cysylltiedig, busnes gweithredol, digwyddiadau dilynol a.y.b.

Nid oedd unrhyw faterion yn codi yn y meysydd hyn y flwyddyn yma.

Argymhellion

- 17 Caiff yr argymhellion sy'n codi o'n harchwiliad eu nodi yn **Atodiad 4**. Mae'r rheolwyr wedi ymateb iddynt a byddwn yn gwneud gwaith dilynol i ganfod pa gynnydd a wnaed gyda hwy yn ystod archwiliad y flwyddyn nesaf. Lle mae unrhyw gamau gweithredu heb eu cymryd, byddwn yn parhau i fonitro'r cynnydd ac yn adrodd wrthych am hynny yn adroddiad y flwyddyn nesaf.

Atodiad 1

Llythyr Sylwadau Terfynol

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

CAERDYDD

CF11 9LJ

[Dyddiad]

Sylwadau ar ddatganiadau ariannol 2020

Darperir y llythyr hwn mewn perthynas â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 er mwyn mynegi barn ar ba mor wir a theg ydynt ac i ba raddau y maent wedi'u paratoi'n briodol. Rydym yn cadarnhau hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, ar ôl cynnal ymchwiliadau a oedd yn ddigonol yn ein barn ni, y gallwn wneud y sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau rheolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau o ran y canlynol:

- Paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2019/20; yn arbennig, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg yn unol â hynny.
- Cynllunio, gweithredu, cynnal ac adolygu trefniadau rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod twyll a gwallau.
- Cadarnhau fod y Gronfa yn Gronfa Bensiwn Gofrestredig. Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw reswm pam y dylai statws treth y Gronfa newid.
- Nid ydym wedi llunio unrhyw adroddiadau i'r Rheoleiddiwr Pensiynau ac nid ydym yn ymwybodol bod unrhyw adroddiadau o'r fath wedi'u llunio gan unrhyw un o'n cynghorwyr. Cadarnhawn nad ydym yn ymwybodol o unrhyw gyfraniadau hwyr nac unrhyw achosion o fethu â chydymffurfio â'r atodlen talu/atodlen cyfraniadau sydd wedi codi nad oedd angen cyflwyno adroddiad arnynt. Cadarnhawn hefyd nad ydym yn ymwybodol o unrhyw faterion eraill sydd wedi codi y byddai angen cyflwyno adroddiad arnynt i'r Rheoleiddiwr Pensiynau.

- Rydym wedi tynnu eich sylw at yr holl ohebiaeth a nodiadau o gyfarfodydd â rheoleiddwyr.
- Cadarnhawn nad oes unrhyw berson sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Gronfa yn gysylltiedig â Swyddfa Archwilio Cymru, nac yn aelod cyswllt ohoni, a fyddai'n golygu bod Swyddfa Archwilio Cymru yn anghymwys i weithredu fel archwilydd y Gronfa.
- Ni fu unrhyw newidiadau i reolau'r Gronfa yn ystod y flwyddyn a hyd at y dyddiad presennol.

Gwybodaeth a roddwyd

Rydym wedi rhoi'r canlynol i chi:

- Mynediad llawn i'r canlynol:
  - yr holl wybodaeth rydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r broses o baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
  - gwybodaeth ychwanegol y gwnaethoch ofyn amdani gennym at ddiben yr archwiliad; a
  - mynediad anghyfyngedig i staff yr oedd angen cael tystiolaeth archwilio ganddynt, yn eich barn chi.
- Canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gall y datganiadau ariannol fod wedi eu cam-ddatgan mewn modd perthnasol o ganlyniad i dwyll.
- Ein gwybodaeth am dwyll neu dwyll a amheuir yr ydym yn ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Cronfa Bensiwn Gwynedd ac yn ymwneud â:
  - rheolwyr;
  - cyflogeion sydd â rolau pwysig yng nghyd-destun rheolaeth fewnol; neu
  - eraill lle gallai'r twyll gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol.
- Ein gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu dwyll a amheuir, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a roddwyd i ni gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill.
- Ein gwybodaeth am bob achos hysbys neu achos a amheuir o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol.
- Manylion yr holl bartïon cysylltiedig a'r holl gydberthnasau a thrafodion partïon cysylltiedig rydym yn ymwybodol ohonynt.

- Mae'r wybodaeth am Aelodau a geir yn yr adroddiad blynyddol yn gywir ac mae'n rhoi darlun gwir a theg am nifer yr aelodau sydd yn y Gronfa Bensiwn.

Sylwadau ar y datganiadau ariannol

- Cofnodwyd pob trafodyn, ased a rhwymedigaeth yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.
- Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, gan gynnwys y rheini a fesurwyd ar werth teg, yn rhesymol.
- Cyfrifwyd yn briodol am gydberthnasau a thrafodion partion cysylltiedig ac fe'u datgelwyd yn briodol.
- Mae'r holl ddigwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad adrodd sydd angen eu haddasu neu eu datgelu wedi cael eu haddasu neu eu datgelu, gan gynnwys datgelu'r effaith y mae Covid-19 wedi'i chael ar ddatganiadau ariannol y Gronfa.
- Yr holl ymglybiaethau gwirioneddol neu bosibl a hysbysir y dylai ei effeithiau gael eu hystyried wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi'u datgelu i'r archwilydd a'u cyfrifo a'u datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.
- Mae'r datganiadau ariannol yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau. Mae effeithiau camddatganiadau nas cywir a nodwyd yn ystod yr archwiliad yn amherthnasol, yn unigol ac ar y cyfan, i'r datganiadau ariannol a gymerwyd yn ei gyfanrwydd. Mae crynodeb o'r eitemau hyn wedi'i nodi yn **Atodiad 1**.
- Rydym yn cadarnhau bod y datganiadau ariannol wedi'u paratoi ar sail busnes gweithredol ac yn datgelu yn unol â'r Cod yr holl faterion yr ydym yn ymwybodol ohonynt sy'n berthnasol i allu'r Gronfa i barhau fel busnes gweithredol, gan gynnwys y prif amodau neu ddigwyddiadau a'n cynlluniau. Nid ydym yn bwriadu dirwyn y Gronfa i ben. Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw ansicrwydd perthnasol sy'n gysylltiedig â digwyddiadau neu amodau a allai daflu amheuaeth sylweddol ar allu'r Gronfa i barhau fel busnes gweithredol. Rydym yn cadarnhau cyflawnrwydd y wybodaeth a ddarperir ynghylch digwyddiadau ac amodau sy'n ymwneud â busnes gweithredol ar ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol, gan gynnwys ein cynlluniau ar gyfer gweithredu yn y dyfodol.
- Rydym yn cadarnhau:
  - (i) ein bod o'r farn bod gan y Gronfa brosesau priodol i atal a nodi unrhyw doriadau seibr heblaw'r rhai sy'n amlwg yn amherthnasol; ac
  - (ii) ein bod wedi datgelu i chi yr holl doriadau seibr yr ydym yn ymwybodol ohonynt sydd wedi arwain at fwy na mynediad anawdurdodedig

amherthnasol i ddata, cymwysiadau, gwasanaethau, rhwydweithiau a / neu ddyfeisiau.

- Rydym yn cydnabod bod 'cydraddoli GMP', 'McCloud', 'Goodwin' a 'cronfeydd eiddo'r DU' yn faterion generig a godwyd gan archwilwyr mewn perthynas a holl ddatganiadau ariannol holl gronfeydd CPLIL ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020, ac nad ydynt yn unigryw i Gronfa Bensiwn Gwynedd.
- Ni ddisgwylir i Werth Asedau Net (NAV) cael ei effeithio'n andwyol pan godir atal y NAV a dechrau masnachu ym mis Hydref ar gyfer rhai cronfeydd.

Sylwadau gan Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu Gwynedd

Cydnabyddwn fod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi eu trafod â ni.

Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am sicrhau bod y Gronfa'n cadw cofnodion cyfrifyddu digonol.

Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol gwir a theg yn unol â'r fframwaith cyflwyno adroddiadau ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Bwyllgor Archwilio a Llywodraethu Gwynedd ar [dyddiad].

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd yr holl gamau y dylem fod wedi'u cymryd er mwyn gwneud ein hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a sefydlu ei bod wedi'i chyfleu i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:

Dafydd L Edwards

Pennaeth Cyllid

Cyngor Gwynedd

Dyddiad:

Llofnodwyd gan:

Cyngorydd John Brynmor Hughes

Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu

Cyngor Gwynedd

Dyddiad:

Atodiad 2

Adroddiad Archwilio Arfaethedig

Adroddiad yr archwilydd annibynnol o Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Gronfa Bensiwn Gwynedd

Adroddiad ar archwiliad y datganiadau ariannol

Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol a nodiadau cysylltiedig Cronfa Bensiwn Gwynedd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2020 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cynnwys cyfrif y gronfa, y datganiad asedau net a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu pwysig. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cronfa Bensiwn Gwynedd ar 31 Mawrth 2020 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)). Caiff fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hyn eu disgrifio ymhellach yn adran cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol yn fy adroddiad. Rwy'n annibynnol ar y gronfa bensiwn yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, yn cynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio rwyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Pwyslais mater – Cronfeydd eiddo'r DU

Tynnaf sylw at Nodyn 4 at y datganiadau ariannol sy'n disgrifio ansicrwydd perthnasol ynglŷn â phrisio cronfeydd eiddo'r DU. Nid yw fy marn wedi'i haddasu mewn perthynas â'r mater hwn.

Casgliadau yn ymwneud â busnes gweithredol

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol y mae Safonau Archwilio Rhyngwladol y DU yn ei gwneud yn ofynnol i mi gyflwyno adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol:

- nid yw'r defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- nid yw'r swyddog ariannol cyfrifol wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd perthnasol a nodwyd a all fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r gronfa bensiwm i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Adrodd ar ofynion eraill

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; ac
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y datganiadau ariannol [wedi'i nodi ar dudalennau ... i ...], mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol, sy'n rhoi darlun gwir a theg, ac am y fath reolaeth fewnol ag sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiadau ariannol heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu'r gronfa bensiwn i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni thbyr nad yw'n briodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol gyda'i gilydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilio sy'n cynnwys fy marn. . Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau

Archwilio Rhyngwladol y DU bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid disgwyl iddynt yn rhesymol ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Anthony J Barrett

24 Heol y Gadeirlan

Dros ac ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru

Caerdydd

[Dyddiad]

CF11 9LJ

Atodiad 3

Crynodeb o Camddatganiadau nas cywirwyd

Yn ystod ein harchwiliad fe ganfuom y camddatganiadau canlynol sydd heb eu cywiro gan reolwyr.

Arddangosyn 3a: crynodeb o gamddatganiadau nas cywirwyd

Gwerth y camddatganiad	Natur y camddatganiad	Rheswm am beidio cywiro
Pensiynau Debyd a thalwyd £4m Croniadau Credyd £4m	Cydraddoli GMP - Gwnaethwyd addasiadau fel rhan o Brisiad 2019 ac roedd y rhain yn gyfanswm o oddeutu £4m o rwymedigaethau ychwanegol. Mae hyn i ymwneud â 0.2% o gyfanswm y rhwymedigaethau. Nid yw'r amcangyfrif yn berthnasol ac nid yw wedi'i rannu rhwng costiau'r gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £4m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigwr hwn.	Ddim yn berthnasol
Pensiynau Debyd a thalwyd £9.625m Croniadau Credyd £9.625m	McCloud - Cadarnhaodd yr actiwari bod addasiad McCloud a gynhwyswyd yn adroddiad IAS26 eleni yn 0.5% o'r atebolrwyd	Ddim yn berthnasol

	<p>gweithredol. Byddai swm o 0.5% o'r atebolwydd (£ 1,925m) yn £ 9.625m yn seiliedig ar brisiad 31 Mawrth 2019. . Nid yw'r amcangyfrif yn berthnasol ac nid yw wedi'i rannu rhwng costiau'r gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £9.625m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigur hwn.</p>	
<p>Pensiynau Debyd a thalwyd £3.85m Croniadau Credyd £3.85m</p>	<p>Goodwin - Mae'r actiwari wedi cadarnhau bod hyn yn y camau cynnar ond ei ddealltwriaeth gychwynnol yw ei fod dim ond yn effeithio ar gyfran fach iawn o aelodau'r Gronfa. Mae dyfyniadau mewn papurau allanol yn awgrymu effeithiau awgrymedig o c0.1-0.2% o gyfanswm yr atebolwyddau. Byddai swm o 0.2% o'r atebolwydd yn £3.85m yn seiliedig ar brisiad 31 Mawrth 2019. Cyfanswm yw hwn ac nid yw'n seiliedig ar rannu rhwng y gorffennol a'r dyfodol. O ganlyniad, rydym wedi cynnwys y £9.625m yn yr amserlen camddatganiad nas cywirwyd fel y</p>	<p>Ddim yn berthnasol</p>

	ddarpariaeth ofynnol 'achos gwaethaf'. Byddem yn disgwyl i swm y gorffennol fod yn llawer is na chyfanswm y ffigwr hwn.	
	Ni wnaeth ddatgeliad yn y datganiadau ariannol mewn perthynas â Goodwin.	
Cyfanswm: Pensiynau Debyd a thalwyd £ 17.475m Croniadau Credyd £ 17.475m		

Crynodeb o'r Cywiriadau a Wnaed

Yn ystod ein harchwiliad fe ganfuom y camddatganiadau canlynol sydd wedi cael eu cywiro gan reolwyr, ond y dylid eu dwyn i'ch sylw yn ein tyb ni oherwydd eu perthnasedd i'ch cyfrifoldebau chi dros y broses adrodd ariannol.

Gwnaethwyd cywiriadau i ychwanegu datgeliadau ansicrwydd amcangyfrif ynghylch a'r cronfeydd eiddo o ganlyniad i COVID-19 ac mae'r holl gronfeydd eiddo wedi'u hailddosbarthu i asedau Lefel 3 oherwydd cyfyngiadau adbrynu.

Atodiad 4

Argymhellion

Rydym yn nodi'r holl argymhellion sy'n codi o'n harchwiliad gydag ymateb y rheolwyr iddynt. Byddwn yn gwneud gwaith dilynol ar y rhain y flwyddyn nesaf ac yn cynnwys unrhyw faterion sy'n dal heb gael sylw yn adroddiad archwilio'r flwyddyn nesaf:

Arddangosyn 4

Mater yn codi 1 – Awdurdodi cyfnodolyn	
Canfyddiadau	Gwnaethom nodi nad yw cyfnodolion yn cael eu hadolygu gan aelod uwch o'r tîm cyn cael eu postio.
Blaenoriaeth	Canolig
Argymhelliad	Dylai pob cyfnodolyn gael ei adolygu'n annibynnol cyn ei bostio.
Manteision rhoi'r argymhelliad ar waith	Sicrhau llywodraethu priodol dros bostio cyfnodolion cywir a dilys.
Derbyniwyd yn llawn gan y rheolwyr	Do
Ymateb y rheolwyr	Bydd proses yn cael ei chyflwyno i wella awdurdodiad cyfnodolion sy'n cael eu postio
Dyddiad rhoi ar waith	Mawrth 2021

Mater yn codi 2 - Dal Buddsoddiadau ar Werth y Farchnad yn y Balans Treial

Canfyddiadau	Cofnodir buddsoddiadau ar gost y balans treial. Cofnodir y gwerth teg mewn taenlen Excel i lunio'r datganiadau ariannol.
Blaenoriaeth	Isel
Argymhelliad	Argymhellir bod y Gronfa yn dal ei buddsoddiadau ar Werth Teg yn y cyfriflyfr, yn hytrach nag ar gost llyfr.
Manteision rhoi'r argymhelliad ar waith	Byddai cofnodi buddsoddiadau ar werth teg yn y cyfriflyfr yn dileu'r ddibyniaeth ar daenlen Excel cymhleth sy'n cysoni'r buddsoddiadau rhwng gwerth teg a gwerth llyfr ar gyfer paratoi'r cyfrifon diwedd blwyddyn.
Derbyniwyd yn llawn gan y rheolwyr	Do
Ymateb y rheolwyr	Byddwn yn edrych ar y posibilrwydd o gofnodi gwerth teg y buddsoddiadau ar y cyfriflyfr
Dyddiad rhoi ar waith	Mawrth 2021

Gwaith dilynol ar yr argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol blaenorol

Cysoni cyfraniadau misol

Canfyddiadau	Yn ystod ein hadolygiad o'r rheolaethau sy'n ymwneud â chywirdeb a chyflawnder data cyfraniadau a geir gan Gyflogwyr y Gronfa, nodwyd
---------------------	---

Cysoni cyfraniadau misol

	<p>gennym, er bod y cyfraniadau a geir yn cael eu hailgyfrifo bob mis, fod y rhain yn seiliedig ar ffurflen cyfraniadau misol a gwblheir gan y cyflogwr yn unig, nad yw'n cael ei gwirio yn erbyn unrhyw ddata sylfaenol ar hyn o bryd. Nid yw'r Gronfa yn rhoi unrhyw sicrwydd bod y ffigurau yn y ffurflenni hyn yn gywir nac yn gyflawn.</p> <p>Er mai'r Cyflogwr sy'n gyfrifol am hyn, dylai'r Gronfa allu cael mwy o sicrwydd ynglŷn â chywirdeb a chyflawnder cyfraniadau. Ar hyn o bryd nid yw'n bosibl gwybod faint o aelodau y mae'n ymwneud â nhw, unrhyw newidiadau ac ati.</p>
Argymhelliad	<p>Pan wnaethom ymholiadau cadarnhawyd bod rheolwyr yr awdurdod sy'n gweinyddu'r gronfa wedi cyflwyno 'rhestr wirio cydymffurfiaeth', y maent yn gofyn i swyddogion cyllid statudol cyflogwyr, neu swyddogion cyfatebol, ei llofnodi, gan gadarnhau bod gwahanol brosesau a gwiriadau wedi'u cynnal (bod cyfraniadau yn unol â bandiau %, dechreuwyr, ymadawyr, manylion cyflog cywir ac ati) a bod gwybodaeth a chyfraniadau a drosglwyddwyd i'r gronfa yn gywir ac yn unol â rheoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae hyn yn rhoi rhywfaint o sicrwydd ychwanegol, er nad yw'n rhoi mynediad i'r Gronfa at y data manwl o hyd. Argymhellwn y dylid defnyddio'r rhestr wirio ym mhob achos yn y dyfodol ac, os oes modd, y dylid cynnal gwiriadau pellach er mwyn sicrhau bod data sylfaenol yn gyflawn ac yn gywir. Rydym ar ddeall bod y rheolwyr yn gwneud y rhestr wirio yn orfodol o'r flwyddyn nesaf ymlaen, os nad yw cywirdeb data yn cael ei ategu gan ryngwynebaw 'i-Connect' ar-lein.</p>
Ymateb y rheolwyr	<p>Mae pob cyflogwr bellach ar y system 'iConnect' ac mae'r tîm cyrifon bellach yn cysoni'r wybodaeth a dderbynnir gan y cyflogwyr i'r wybodaeth o iConnect.</p>
Statws	Caewyd

Nifer yr aelodau	
Canfyddiadau	<p>Nodwyd gennym na allai Rheolwr y Gronfa Bensiwn ddarparu cysoniad o ran nifer yr aelodau rhwng 2016-17 a 2017-18.</p> <p>Dylai'r cysoniad ddangos symudiadau aelodau yn y flwyddyn ariannol a newidiadau ôl-weithredol a ddiwygiodd unrhyw ffigurau a gofnodwyd ar gyfer y flwyddyn flaenorol. Byddai'r cysoniad hwn yn ein galluogi i archwilio'r symudiadau o ran nifer yr aelodau, nad ydym wedi gallu ei wneud.</p>
Argymhelliad	<p>a) Argymhellir y dylai Rheolwr y Gronfa Bensiwn ddatblygu adroddiad Altair a all gyfrif cyfanswm y newidiadau ôl-weithredol i ddata aelodau a nodi newidiadau unigol.</p> <p>b) Argymhellir hefyd y dylai Rheolwr y Gronfa Bensiwn gynnal proses gysoni rhwng nifer yr aelodau a gofnodwyd yn y flwyddyn flaenorol a nifer ddiwygiedig yr aelodau.</p>
Ymateb y rheolwyr	<p>a) Mae hyn yn ddyheadol ac yn gofyn am ddatblygiadau meddalwedd trydydd parti hyd yn oed os oes modd ei gyflawni maes o law.</p> <p>b) Gwnaed hyn ar gyfer prisiad 2019 ac rydym hefyd yn bwriadu cynnal yr ymarfer hwn yn flynyddol o 2020/21.</p>
Statws	<p>a) Agored</p> <p>b) Caewyd</p>

Ni chaiff Cyfrifon Crog eu Cysoni'n Ffurfiol

Canfyddiadau	Nodwyd nad yw'r cyfrifon crog yn cael eu cysoni'n ffurfiol bob mis ar hyn o bryd.
Argymhelliad	Argymhellir y dylid cysoni ac adolygu cyfrifon crog y Gronfa bob mis.
Ymateb y rheolwyr	Cafwyd y cyfrifon crog eu cysoni'n rheolaidd yn ystod 2019/20.
Statws	Caewyd

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: info@audit.wales

Gwefan: www.audit.wales

We welcome correspondence and
telephone calls in Welsh and English. Rydym

yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn
Gymraeg a Saesneg.

Eitem 8

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	14 HYDREF 2020
TEITL:	DIWEDDARIAD INCWM SEFYDLOG PARTNERIAETH PENSIWN CYMRU
PWRPAS:	I DDIWEDDARU'R PWYLLGOR AR Y TROSGLWYDDIAD INCWM SEFYDLOG
ARGYMHELLIAD:	NODI'R WYBODAETH
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

---

1. Cyflwyniad

Yn ystod Gorffennaf a Medi 2020 creuwyd pump cronfa Incwm Sefydlog gan Bartneriaeth Pensiwn Cymru, a mae Cronfa Bensiwn Gwynedd wedi buddsoddi mewn dau ohonynt:

- **Cronfa Multi Asset Credit**
- **Cronfa Absolute Return Bond**

2. Cronfa Multi Asset Credit

Trosglwyddwyd ein buddsoddiad gyda Fidelity Global Equity ar 27ain Gorffennaf 2020. Buddsoddwyd swm o £166,119,549.08 yn y Multi Asset Credit Fund.

3. Cronfa Absolute Return Bond

Adroddwyd yn y Pwyllgor diwethaf bod y cronfa yma yn lawnsio yng Ngorffennaf 2020. Yn anffodus darganfuwyd nad oedd buddsoddiadau presennol yn gymwys i'r strwythur ACS, ac felly creuwyd cronfa arall gyda dyddiad lawnsio o 1af Hydref 2020. Esboniwyd a thrafodwyd hyn yn fanylach ym mhanel buddsoddi mis Medi.

Mae'r trosglwyddiad wedi digwydd ac mae ein buddsoddiad gyda Insight o £291,238,172.22 wedi ei drosglwyddo yn llwyddiannus ar Hydref 1af i'r Absolute Return Bond Fund.

4. Argymhelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor nodi'r wybodaeth.

CYFARFOD:	PWYLLGOR PENSIYNAU
DYDDIAD:	14 HYDREF 2020
TEITL:	CRONFA CARBON ISEL BLACK ROCK
PWRPAS:	I ofyn i'r Pwyllgor Pensiynau gytuno i drosglwyddo ein cronfa presennol carbon isel Black Rock i'r ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target ex Fossil Fuels Index).
ARGYMHELLIAD:	CYTUNO I'R BUDDSODDIAD NEWYDD
AWDUR:	DELYTH JONES-THOMAS, RHEOLWR BUDDSODDI

---

1. Cyflwyniad

Wnaeth y Panel Buddsoddi chwarterol Cronfa Bensiwn Gwynedd gwrdd ar 16eg Medi 2020 ble dderbyniwyd cyflwyniad gan Black Rock ar eu cronfa newydd ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target ex Fossil Fuels Index).

2. Black Rock ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target ex Fossil Fuels Index)

Ym mis Medi 2020 trosglwyddwyd swm o gronfa presennol Black Rock i'r Black Rock ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target) yn dilyn penderfyniad pwyllgor yng Ngorffennaf 2019. Ers hynny, mae Black Rock wedi datblygu cronfa sydd gyda ffocws pellach ar leihau carbon gyda'r newidiadau yma i gymharu a'r gronfa presennol rydym wedi buddsoddi ynddo:

- Yn cynnwys sgriniau tanwydd ffosil cyn yr optimeiddio carbon isel
- Ar gyfer cynnydd mewn gwall olrhain o 0.30% to 0.50%, mae carbon yn cael ei leihau 44%.

Cafodd y gronfa newydd yma ei gyflwyno i'r Panel Buddsoddi a cytunodd ein hymgynghorwyr y byddai'n fuddiol symud i'r gronfa newydd.

3. Arghymelliad

Gofynnir i'r Pwyllgor gymeradwyo symud ein cronfa presennol yn yr ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target) i'r:

- ACS World Low Carbon Equity Tracker Fund (MSCI World Low Carbon Target ex Fossil Fuels Index).

yn unol â'r drafodaeth yn y Panel Buddsoddi diweddaraf.

Eitem 13

Cyfarfod:	Pwyllgor Pensiynau
Dyddiad:	14/10/2020
Teitl:	Gweinyddiaeth Pensiynau
Awdur:	Meirion Jones, Rheolwr Pensiynau
Pwrpas:	Er gwybodaeth yn unig

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn darparu trosolwg cyffredinol o'r weinyddiaeth pensiwn dros y 6 mis diwethaf. Mae'n cynnwys gwybodaeth am y gwaith sydd wedi'i gyflawni dros y cyfnod, diweddariad ar amrywiol brosiectau y soniwyd amdanynt o'r blaen, a hefyd yn rhestru'r heriau y mae'r adran yn eu hwynebu o ddydd i ddydd.

Gweithio o adref

Mae staff y gwasanaeth wedi bod yn gweithio o adref yn llwyddiannus ers 25/03/2020. Roeddem yn ffodus iawn bod yr adran Technoleg Gwybodaeth wedi gallu darparu'r cyfarpar perthnasol e.e. gliwiaduron neu fynediad i Citrix i ni yn brydlon.

Gan ein bod yn derbyn nifer uchel o ohebiaeth yn y post ac yn anfon gohebiaeth allan yn y post rydym gyda rota i staff ddod i mewn i sganio'r post sydd yn dod i mewn ac i brintio llythyrau sydd angen eu postio. Mae 2 aelod o staff yn dod i mewn bob dydd Mawrth ac Iau i ymgymryd â'r gwaith yma, gyda phawb o'r staff yn dod i mewn yn eu tro i helpu allan. Ar gyfartaledd mae rhwng 250-300 o lythyrau yn cael eu hanfon allan yn wythnosol. Rydym wedi trefnu i'r adran Gefnogol i ffrancio ac anfon yr amlenni yma bob dydd Mawrth ac Iau.

Rydym wedi gorfod bod yn hyblyg gyda rhai aelodau o'r tîm sydd gyda phlant ifanc sydd wedi gorfod ymdopi gyda gwarchod y plan a gweithio – mae'r trefniadau wedi gweithio'n dda.

Roedd dau aelod o'r staff wedi cael eu hadleoli i'r adran Drethi am gyfnod o ddau fis i helpu gyda thalu Grantiau Busnesi.

Pa waith sydd yn cael ei gyflawni?

Mae'r Rheoleiddiwr Pensiynau wedi datgan y dylai'r gwasanaeth ganolbwyntio ar y tasgau canlynol yn ystod yr argyfwng:

- Talu pensiynwyr presennol
- prosesu achosion buddion pensiwn newydd
- Delio ag achosion profedigaeth

Ar gyfer cyflawni'r gwaith yma mae staff y Gwasanaeth Pensiynau yn cael eu hystyried fel staff allweddol.

Er bod y tasgau uchod wedi eu clustnodi fel y gwaith craidd rydym wedi gallu parhau i ddarparu gwasanaeth arferol i'r aelodau gyda phrosesu ad-daliadau, amcangyfrifon, trosglwyddo buddion, cyfuno buddion ac ati yn parhau.

Cadw mewn cysylltiad

Mae cadw mewn cysylltiad rheolaidd gyda gweddill y tîm wedi bod yn bwysig yn ystod yr argyfwng.

Mae Microsoft Teams wedi bod yn declyn amhrisiadwy yn ystod y cyfnod yma. Rydym yn ei ddefnyddio ar gyfer:

- Cyfarfod wythnosol gyda'r tîm i roi cyfle i bawb dal y fynnu efo'i gilydd ac i drafod unrhyw bwnc sydd angen ei drafod mewn perthynas â gwaith.
- Siarad un i un gydag aelodau o'r tîm.
- Defnyddio'r system 'chat' i ofyn cwestiynau i'n gilydd.
- Cyfarfod misol gyda Dafydd.
- Cyfarfodydd gydag aelodau yn lle cyfarfodydd wyneb yn wyneb.
- Cyfarfodydd gyda chyflogwyr y Gronfa.

Mae hefyd wedi bod yn ddefnyddiol ar gyfer cyfarfod gyda chronfeydd eraill megis cyfarfodydd Rheolwyr Pensiynau Cymru a Grŵp Swyddogion Pensiynau Amwythig. Mae cynnal y cyfarfodydd yn rhithiol yn arbed amser, costau teithio ac yn lleihau olion traed carbon y Cyngor. Y gobaith ydi bydd y cyfarfodydd yma yn parhau yn y modd yma wedi'r argyfwng ddod i ben.

Rydym hefyd wedi creu grwpiau ar Whatsapp er mwyn rhannu gwybodaeth gyda'n gilydd.

Hunan Wasanaeth Aelodau

Er ein bod yn parhau i anfon nifer fawr o ddogfennau yn y post rydym hefyd wedi cynyddu'r defnydd o lwytho llythyrau i aelodau ar y system hunanwasanaeth aelodau.

Mae defnydd o'r system gan aelodau wedi cynyddu hefyd, gyda nifer uchel yn cysylltu â ni i gael cymorth i greu cyfrif newydd.

Mae yna opsiwn newydd wedi cael ei gyflwyno ar y safle hefyd i alluogi aelodau lwytho dogfennau e.e. eu ffurflen ymddeol ar y system – mae hyn yn golygu llai o waith sganio i'r staff a chyflymu'r broses o brosesu buddion yr aelodau.

Gwella'r gwasanaeth

Yn hanesyddol mae'r gwasanaeth wedi bod yn ddibynnol iawn ar ffeiliau bapur yn y swyddfa. Mae'r argyfwng wedi ein gorfodi i weithio yn ddi-bapur. Mae'r ffordd yma o weithio yn sicrhau bod bob dogfen yn ddiogel ar gofnod yr aelod, ar gael i'w weld heb orfod chwilio am y ffeil, ac yn lleihau'r nifer o bapur a ddefnyddir. O drafod gyda'r tîm mae pawb o'r farn bod y system newydd yn gweithio yn dda ac nid oes awydd i ddychwelyd i'r hen ddull o weithio.

Rydym hefyd wedi bod yn cael cyfle i weithio ar awtomeiddio prosesau a gwella safon yr ohebiaeth sydd yn cael ei anfon i aelodau. Drwy awtomeiddio prosesau rydym yn gallu cyflawni gwaith yn gynt gan leihau'r amser sydd ei angen i brosesu a gwirio achosion. Mae gwella ein gohebiaeth hefyd yn helpu i'r aelodau allu dehongli'r wybodaeth yn well er mwyn

sicrhau eu bod yn dewis yr opsiynau cywir mewn perthynas eu buddion. Mae'r gwaith yn parhau.

Datganiadau Buddion Blynyddol

Mae'n rhaid cynhyrchu Datganiad Buddion Blynyddol ar gyfer pob aelod o'r cynllun erbyn diwedd mis Awst bob blwyddyn. Mae'r datganiad hwn yn rhoi manylion i aelodau o'r buddion a gronnwyd hyd at ddiwedd y flwyddyn ariannol flaenorol ac yn rhagweld y buddion sy'n daladwy ar eu Hoedran Pensiwn Arferol. Mae'r datganiad hefyd yn cynnwys manylion tâl a nodiadau esboniadol ynghylch sut mae'r buddion yn cael eu cyfrif.

Ers 2018 mae'r datganiadau hyn ar gael yn electronig ar adran Hunan Wasanaeth Aelodau ein gwefan. Llwythwyd datganiadau 2020 ar y system ar gyfer aelodau actif a gohiriedig ar 03/08/2020.

Mae 1,068 o aelodau wedi ysgrifennu i mewn i gadarnhau eu bod am barhau i dderbyn copi papur o'u datganiadau. Anfonwyd y datganiadau hyn gan gwmni allanol ddiwedd Awst 2020.

Eleni rydym hefyd wedi darparu datganiadau electronig ar gyfer aelodau'r cynllun pensiwn Cynghorwyr am y tro cyntaf.

Datganiadau Arbedion Pensiwn

Mae'n ofyniad o dan reoliadau Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi (CThEM) i gyhoeddi Datganiadau Arbedion Pensiwn i aelodau os yw'r cyfanswm y cynnydd yn eu cynllun pensiwn yn ystod Cyfnod Mewnbwn Pensiwn (CMP) yn fwy na'r Lwfans Blynyddol (LB) ar gyfer y flwyddyn dreth.

Mae'r LB wedi'i osod gan CThEM, ac mae'n cynrychioli uchafswm y cyfraniadau pensiwn y caniateir i aelod gael rhyddhad treth arno bob blwyddyn dreth.

Yr LB ar gyfer y flwyddyn dreth a ddaeth i ben ar 5 Ebrill 2020 oedd **£40,000** (gros).

Mae'n ofynnol i anfon y datganiadau yn flynyddol erbyn 6ed Hydref. Ar gyfer y flwyddyn dreth 2019/20, fe anfonwyd y datganiadau ar 19 Medi 2020.

i-Connect

Mae gwaith wedi bod yn mynd rhagddo i annog cyflogwyr i ddefnyddio'r system i-Connect.

Mae I-Connect yn sicrhau bod cofnodion aelodau yn cael eu diweddarau bob mis, yn hytrach nag unwaith y flwyddyn fel ar hyn o bryd. Mae'r system hefyd yn awtomeiddio nifer o weithdrefnau yn yr adran ac felly'n rhyddhau staff i fynd i'r afael â dyletswyddau eraill yn yr adran.

Rwy'n falch o gyhoeddi bod y system i-Connect nawr yn cael ei ddefnyddio ar gyfer diweddarau 99.9% o gofnodion ein haelodau actif bob mis.

Gwaith i'w wneud

Mae yna nifer o dasgau a phrosiectau angen sylw yn ystod y misoedd nesaf. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Safle We: Rydym yn gobeithio cael cyfle i ddiweddarau ac ehangu'r safle we yn y misoedd nesaf.
- Parhau i ddatblygu awtomeiddio prosesau a gwella ein gohebiaeth.
- Sganio'r ffeiliau papur yn y swyddfa er mwyn fod yn swyddfa di-bapur.
- McCloud: Rydym wedi adnabod, gyda help Hymans Roberts, y bydd rhaid i ni ddiweddarau neu ail-gyfrifo buddion oddeutu 20,000 o gofnodion o sgil yr achos McCloud. Bydd y gwaith yma yn ymgymeriad enfawr i'r gwasanaeth, yn ogystal â darparu'r gwasanaeth arferol i aelodau.
- Taliad ymadael o £ 95k a newidiadau i reoliadau iawndal: Mae newid mawr am fod i delerau aelodau sydd yn cael eu diswyddo gan eu cyflogwr. Nid yw'r manylion yn glir eto – ond mae'n debygol o greu gwaith ychwanegol i'r Gronfa i gyfrifo'r holl opsiynau a fydd ar gael i aelodau.
- Lleihau'r nifer o gofnodion 'undecided leavers', sef aelodau sydd wedi gadael y cynllun ond nid yw eu record wedi ei gau.